

İŞÇİNİN SESİ

İlanaklar ve t hlikeler artıyor

Aliye P. Atılğan

Son günlerde küçük küçük birçok olay, halk yığınlarındaki öfkenin iyiden iyiye kabardığını, hoşnutsuzluğun yeni bir düzeye yükseldiğini gösteriyor.

Burjuva gazeteleri hemen hergün şu üniversiteden şu kadar öğretim üyesinin sıkıyönetim tarafından görevden alındığını yazıyorlar. Batı gazeteleri, Türkiye'de "sol eğilimli öğretim üyelerine karşı bir temizlik hareketinin" yürütüldüğünden söz ediyorlar.

Oysa üniversitelerde bir süredir olanlar, "bir temizlik hareketinin" üstünde anlam taşımaktadır. Yalnızca burjuva gazetelerin yazdıkları bile biraz dikkatli bir gözle incelenirse, üniversitelerde bir direnişin filizlenmekte olabileceğini anlarız: Cunta 2 kişiyi görevden alıyor, ertesi gün, buna *tepki* olarak 5 öğretim üyesinin *istifası* geliyor.

Gerek cuntanın ağır sansürü, gerekse kendi kendilerine uyguladıkları "gönüllü sansür" nedeniyle burjuva gazetelerinin yansıtmadıkları bir haber daha vardır: 11 Şubat günü, 13 öğretim üyesinin cunta tarafından görevden alınmasını protesto amacıyla Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde boykot yapılmıştır. Öğrenciler yemek yemeyi reddetmişler ve gün boyu derslere girmemişlerdir.

Faşist cuntanın terörü ülke çapında tırmandırdığı bu günlerde, SBF öğrencilerinin gerçekleştirdikleri bu boykot, amacının ve kapsamının çok ötesinde bir anlam taşıyor. Lenin'in de vurguladığı gibi, öğrenci kesiminde hareketlenme, toplumda genel devrimci hareketlenmenin yavaştan başladığının "ilk müjdecisi" olabilir.

Öte yandan, *Milliyet*'ten *Hürriyet*'e, *Yankı*'ya kadar bütün burjuva gazeteler "cunta demokrasisine geçiş" yolunun tıkanmaması için "cuntayı kızdırmamak" gerektiğinden söz ediyorlar.

Mehmet Barlas işçi sınıfını, istemlerini ileri sürerken "eylemsiz, direnişsiz ve sakin bir biçimde" davranmaya çağırıyor. "Türkiye'nin özel siyasi şartları bunu gerektirir" diyor. (*Milliyet*, 2.3.1983)

M. Ali Kışlalı ise *Yankı*'da daha açık yazıyor: "Türkiye'nin karışıklık içinde" kalmasını istemeyen tüm kişileri MGK ve Silahlı Kuvvetleri "tedirgin edecek" davranışlardan uzak durmaya davet ediyor. Cuntanın "demokrasiye geçiş"e "intibakının" kolay olmadığını, onları anlamamız gerektiğini söylüyor. Eğer "anlayışlı" davranmazsak "demokrasiye geçiş" in hayal

olacağını ima ediyor.

Faşist cunta ise son yayınladığı 30 sayılı bildirisinde, "ülkeyi 12 Eylül öncesine getiren" "başlıca nedenlerden biri olan vatandaşlar arasında nifak ve husumet havasının yeniden" esmesinden söz ediyor.

Gerek cuntanın bildirisi, gerekse liberal burjuva yazarların "barış" çılgınlıkları bir şeyi gösteriyor: İşçi, emekçi yığınların öfkesi kabarmakta, yeni bir devrimci yükselişin ilk müjdecileri *olabilecek* bazı belirtiler yavaştan kendini göstermeye başlamaktadır. Böyle bir ortamda cunta, göstermelik "demokrasiye geçiş takvimi"ni kaldırıp atmaya bile düşünecek kadar tedirginlik içindedir.

Türkiye'nin ekonomik, toplumsal, siyasal manzarası cuntanın bu tedirginliğinde hiç de "haksız" olmadığını

gösteriyor. Ekonomi, cuntanın bakanlarını bile birbirine düşürecek kadar kötü durumdadır. Bir çeki odunun fiyatının asgari ücrete eşitlendiği koşullarda cuntanın geniş gecekondu yıkımlarına hazırlanması ateşin üstüne barutla gitmeye benziyor. Bu sayımızda S.Acar yoldaş gecekondu semtlerinde, halkın gecekonducularını yıktırmamak için hazırladığını yazıyor.

Evren, Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu'nu ziyaretinde şöyle dedi:

"Bir toplumda şayet kesitler arası uyum yoksa o toplum huzurlu olamaz... Bir toplumda şayet orta sınıf huzurlu ise o toplumda çok şeyler yapılabilir."

Evren, sorunlarını sesli düşünüyor. Bu sözler, her türlü devlet olanağı elinde olduğu halde, Türkiye kapitalizminin güçsüz ekonomik temeli nedeniyle, kendine yaslanacak bir toplumsal taban yaratamayan faşist cuntanın hayal kırıklığını dile getiriyor. Faşist cuntanın Türkiye kapitalizmini kurtarmak için attığı her adım çelişkileri biraz daha derinleştirmiş, bırakalım "kesitler arası uyum"u bir yana, "huzurlu bir orta sınıf" hayallerini bile tuzla buz etmiştir.

Türkiye'de olaylar ne gösterecek, bunu bugünden kesin olarak söyleyemeyiz. Bugün bize düşen ülkedeki durumun hızla değişebileceğinin bilincinde olarak hazırlanmaktır.

Yığın çalışmasını arttırmak, cuntanın "demokrasiye geçiş takvimi"nin ister istemez yaratacağı her türlü legal olanaktan yararlanmak görevlerimizin bir yönüdür. Öteki yönü ise güvenlikli çalışmayı derinleştirmek, disiplini daha da çelikleştirmektir.

Haydi, örgüt seferberliğimizin ışığında "öncü müfreze"yi yeni ve daha üst bir düzene sokma savaşına!

Armutçuk olayı işçi sınıfına yönelen saldırıların bir parçasıdır

100'ü aşkın ölü, bir o kadar yaralı ve hâlâ toprak altından çıkarılmamış sayısı belirsiz işçiler. Armutçuk'ta olan, bir iş kazası değil, burjuvazinin işçi sınıfına yönelttiği saldırının bir parçasıdır.

Olaydan sonra bir uzman olayın asıl nedeninin "üretim zorlaması" olduğunu söyledi. Öyle bir "üretim zorlaması" ki, ocakta yangın var, işçiler inmek istemiyor, yönetim "yangının baraj yapılarak kapatıldığını" söyleyerek işçileri havalandırması çalışmayan ocağı indiriyor. Hem de grizu kontrolü yapılmadan!

Gazeteler Türkiye'nin, kömür üretimindeki ölüm oranlarında dünyada birinci

geldiğini yazıyor. Bir milyon ton kömür üretimine düşen ölüm oranı Türkiye'de 15.8. Bu oran örneğin ABD'de 0.25, Batı Almanya'da 1.03, Hindistan'da ise 2.69.

Evren, olaydan sonra, "İhmali görülenlerin en kısa zamanda tesbit edilmesini ve cezalandırılmasını bekliyoruz" dedi.

Türkiye işçi sınıfı 100'ü aşkın neferinin kanına giren bu saldırıda "ihmali görülenler" in, başta faşist cunta olmak üzere tüm Türkiye kapitalizmi olduğunu çok iyi biliyor. Türkiye işçi sınıfı bu toplu kırımın hesabını faşizmi sosyalizme açılan ileri demokratik halk devrimiyle ezerek soracaktır.

Okurlarımız yazıyor

Hangi Parti-zan?

Yoldaşlar,
Partizan adlı Maoçu bir yayın organının Şubat 1983 "özel" sayısı elimize geçti. Burada bizi ilgilendiren bir yazı var.

Önce *Partizan*'ı biraz tanıtalım. Bu yayın, baştan sona anti-komünist, anti-Sovyet propagandayla doludur. Sovyet-Çin yakınlaşması, Polonya, Afganistan gibi konularda yazılar var ve hepsinden anti-komünizm fişkiriyor. Bu yolda hiçbir "fırsatı" kaçırmamışlar. 1968 Çekoslovakya olaylarının yıldönümünü bile "kutlamışlar".

Bu yayın organı, düzenli çıkmıyormuş. Arada bir çıkar anlamında "özel sayı" diyorlar. En iyimser bir yorumla, herhalde, bir gurup entelektüel, aylarca oturup komünizm ve sosyalist ülkelere öfke biriktiriyorlar, sonra da özel sayılarla içlerini döküyorlar.

Bu yayında Afganistan'la ilgili yazıda *İşçinin Sesi*'ne de "sosyal faşist" olarak atıf yapmışlar. Böyle bir yayın organı, bize ancak bu türlü atıf yapabilirdi. Değirmek istediğimiz bu değildir. Yine de, bununla mutlaka nedensel bağı olan birkaç noktaya değineceğiz.

Birincisi, Afganistan konusunu tamamen *İşçinin Sesi* yayınlarından okumuşlar. Bilgi denebilecek herşey *Afganistan Devrimi* kitabındandır. Kullandıkları birkaç "bağımsız" bilgi vardır ki, bunlar da, Sovyet büyükelçisinin adı, Sovyet ve Afganistan istihbarat örgütleri KGB ve GRU'nun çatıltı kokteyllerine ne yaptıkları gibi "bilgi"lerdir.

İkincisi, yazı baştan sona, yer yer cümle cümle kitaptaki bilgilere dayandığı halde, kitaptan verilen sınırlı alıntılar, çoğunluğuyla bizim görüşlerimizi çarpıtmaya çalıştıkları noktalarladır. *Partizan*'a göre *İşçinin Sesi* "sıkıştığı"(!) için Afganistan devrimine "darbe

İŞÇİNİN SESİ

Masrafı: İngiltere'de 50p, Almanya'da 2DM ■ Yıllık abone: İngiltere'de 15 pound, Almanya'da 50DM ■ Türkiye'den 4 kitap gönderilerek abone olunabilir. ■ Yazışma adresi: 29 Parkfield Street, London, N1, England ■ Baskı: Morning Litho Printers Ltd. (TU) ■ Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtmedikçe düzeltme, ya da kısaltma hakkı yayın kurulundandır. Hiçbir yazı geri gönderilemez.

Aliye P. Atılın Olanaklar ve tehlikeler	1
Okurlarımız yazıyor	2
Haberler	3
R. Yürükoğlu Kavga ve Yorum: Bir boş çaba daha ..	4
H. Erdal Başlarken	6
Faşizm bilincimizi ve yüreğimizi asla tutsak edemeyecektir	8
Faşist cunta çözümsüzlüğünü gizleyemiyor	9

görünümlü devrim" demiş! Bu yalandır. Alıntı verdikleri aynı sayfada (s.26) Afganistan devriminin "bu tür bir devrim" olmadığı açıkça yazılıdır. Bundan sonraki 3-4 sayfada da nedenleri açıklanmıştır. Ayrıca, *Partizan*'a göre *İşçinin Sesi* devrim derken, devletin parçalanmasını anlamıyormuş. Bu da yalandır. Kendi verdikleri alıntı içinde geçen "eski devlet aygıtı" gibi sözler bile bunu yalanlıyor.

Üçüncüsü, *Partizan*'ın konumuna ilişkindir. Konum çok ilginçtir. Amin'e de Karmal'a da karşı gözüküyor ama ikisine de Karmal'ın yöntemiyle saldırıyor. Zalim, hain, faşist gibi... Ayrıca herkese karşı göründükten sonra, peki *Partizan* kimden

İçindekiler

Faşist terör cuntayı yordu halkı yıldırmadı	9
Cezaevlerinde yaygın direniş var	9
Örgüt seferberliği partimizin kalıcı bir kazanımı oldu	10
Yıldırım Gırmeli ÇEK-AL: Kıbrıs'ta işgalin etkileri ve sömürgeleşmeye karşı tepkiler	11
Anahtar	15
Emine Engin İşçi kadının yeri sınıf savaşındadır	16
Proletarya kadınıyla erkeğiyle bir bütündür	17
Kadınlar arasında komünist çalışma	17
Aramızda bir kadın yoldaşın bulunmaması bizim için büyük eksiklik	17
Deneyim alışverişi	17
Bir fabrikadan veriler	21
Cunta çocuklardan bile korkuyor	21
Gençlik kulübü tartışma toplantısı	21
Cuntanın baskıları devrimi körüklemekten başka sonuç veremez	22
Lehinci barış siyasetinin gücü büyüktür	22
Amaç nüfus sayımı değil bilgi toplamak	22
İşçi mizahı	23

yana diye sorulursa, net ve açık yanıtı, karşı-devrimden yana oluyor. Yazının başından sonuna kadar, karşı-devrim, "faşist darbeye karşı emekçi kitlelerin savaşımı" ve Nisan Devrimi'nin "darbe" olduğunun "kanıtı" olarak gösteriliyor. Sonunda ise "dağlarda yakılan isyan ateşi sönmedi" deniyor. *Partizan* karşı-devrimi "isyan ateşi" diye yorumlayacak kadar karşı-devrimci bir konumdadır!

Dördüncüsü, Nisan Devrimi'ne faşist darbe diyen *Partizan* 12 Eylül'e de faşist darbe diyerek, Nisan Devrimi'ni karaladığı kadar 12 Eylül darbesini de aklamış oluyor!

Böyle bir yayın organı, bırakalım düzenli sayıları, özel sayı da çıkarmasa olur. Çünkü

siyasal yelpazede gerçek bir boşluk doldurmuyor. Öyle çok burjuva gazetesi var ki...
Yoldaşça selamlar,

C.Ç.
Londra

İşçinin Sesi ufkumuzu aydınlattı

Değerli yoldaşlar,
Uzun zamandır sizlere mektup yazamadım. *İşçinin Sesi*'nin kadın örgütlenmesine verdiği önemi hemen hemen her sayımızda okuyoruz. Ben de bu konuda kendi aile yaşamımdan bir örnek yazacağım.

Eşim acıyı ve sömürüyü tatmış bir Anadolu kadınıdır. 14 yaşındayken daha önce yapılan bir iyiliğin karşılığı olarak, zorla amcasının oğluyla evlendirmişler. Hiç kimseden yardım görmeden, tek başına, bu gerici zorbalara savaş açmış. Kazandığı bu deneyim, bugün onun, kadınların gerçek kurtuluşunun ancak ve ancak komünizmde olacağı inancını pekiştiriyor.

Benimle evlendiğinde, bütün gün iki vardiya çalışır, evde bana hiçbir iş yaptırmazdı. Ben evde birşeyler yapmak isterdim fakat uzun yılların üzerimizde bıraktığı erkek şövenizmini hepimiz çok iyi biliriz.

İşçinin Sesi'yle tanıştıktan sonra herşey çok değişti. *İşçinin Sesi*'nin doğru ideolojisi, doğru siyaseti ve yoldaşların sıcaakkanlı, dürüst davranışları sonucunda ikimiz de yepyeni, dünyaya başka gözlerle bakan insanlar olduk.

Olduk derken, gelişmelerin sancılı olduğunu unutmamak gerekir. Özellikle ben çok zorlandım. Önemli olan erkek şövenizmini yıkmak için çaba harcamaktır.

Şimdi ikimiz de bıkmadan, usanmadan aynı yapıya harç taşıyan insanlar olarak diyoruz ki, kadınların katkısı olmaksızın devrim olmaz, olursa da hayır çıkmaz.

Şan olsun TKP'mize!
Şan olsun *İşçinin Sesi*'ne!
Tufan Karabulut
Viyan

HABERLER

Andropof yoldaşın işçilerle toplantısı

Andropof yoldaşın Sergo Ordjonikidze makine aletleri fabrikası işçileriyle yaptığı toplantıdaki konuşması ana olarak Sovyet ekonomisinin sorunlarını ele alıyor. 2 Şubat tarihli *Soviet News*'da yayınlanan bu konuşmayı özetle veriyoruz.

SBKP

Merkez

Komitesi Genel Sekreteri Yuri Andropof, Moskova'daki Sergo Ordjonikidze makine aletleri fabrikasını ziyaret etti.

Andropof, işletmedeki atölyeleri gezdi ve fabrikanın ürünlerinden örnekler gördü. İşçi ekiplerindeki ve atölyelerdeki işçilerle ve ustabaşılarla görüşerek iş, eğitim ve dinlenme sürelerinin örgütlenişyle ilgilendi. Fabrikanın modernizasyonu ve üretilen malların dünya pazarında nasıl bir yer tuttuğuna ilişkin sorular sordu. Malların hangi ülkelere satıldığını, fabrikanın ülkedeki işletmelere ne gibi teknik yardımlarda bulunduğunu öğrendi.

Büyük görevler

Daha sonra, Yuri Andropof fabrikanın konferans salonunda işgücü ve yönetim temsilcileriyle (işçiler, ustabaşılar, teknisyenler, mühendisler, işletmenin ve fabrikanın parti, sendika ve komsomol örgütlerin yöneticileriyle) düzenlenen bir toplantıda konuştu.

SBKP Merkez Komitesi Genel Sekreteri konuşmasında, SBKP MK'sının Kasım plenumunda alınan kararları bütün ülkede iş kolektiflerinin canlı bir ilgiyle karşıladıklarını söyledi. Bunun plenumda görüşülenlerin gerçekten insanların ilgisini çektiği anlamına geldiğini belirtti. Ve, "Sovyet işçi sınıfının ülke ekonomisini geliştirmeye yönelik parti kararlarını oybirliğiyle desteklediğinin bilincindeyiz" dedi

Yuri Andropof plenumda, ülke ekonomisinin bu yılki gelişme planlarının ele alındığını söyledi. Bayındırlık ve üretim kapsamına ilişkin büyük görevlerin saptandığını belirtti. Üretimin Sovyetler Birliği'nde gerçekten dev boyutlarda olduğunu hatırlattı. Örneğin, hiçbir ülkenin bu kadar çok petrol, çelik vb. üretemediğini belirtti. Plenum kararlarının, bu yılki planların uygulanışında karşılaşılan ve gene karşılaşılabilecek olan birçok güçlüğü de dikkate alıyor olması açısından önemli olduğunu vurgulayan Yuri Andropof şöyle dedi:

"Unutmayın ki, SBKP MK Plenumu'nda, ekonomimizin bir dizi en önemli alanında 5 Yıllık Plan hedeflerinin gerisinde kalma sorunu sert bir biçimde ele alındı. Ayrıca emek üretkenliğinin bizi tatmin etmeyecek oranlarda artmakta olduğu vurgulandı.

"Planlı ayarlama" deyimini hepimiz biliriz. İtiraf edeyim ki, planlanan hedefin yükseltmesi yönünde bir ayarlama hiçbir zaman rastlamadım. Bir 'ayarlama' olması gerekiyor dendi mi, bu hedefi düşürme anlamına geliyor. Bunun nereye vardığını görmek kolaydır. Gelirler değişmezken üretim azalır. Üstelik, pekçok kez düşürülen planın tamamlanması durumunda ikramiye de ödenmektedir. Ülke çapında ele alındığında, bunun dükkanlardaki malların miktarıyla halkın elindeki para miktarı arasında bir uçuruma yol açacağı açıktır.

"Bildığımız gibi, mucize diye birşey yoktur. Devlet ancak ne kadar mal ürettiyse o kadar mal sağlayabilir. İyi ve gerekli mallarla desteklenmezse ve son olarak hizmetle yeterince verimli bir biçimde işlemiyorsa, ücret artış-

ları maddi esenlikte gerçek bir artış sağlayamaz.

"Sorun şudur: Bu durumda çıkış yolu nedir? Bunun bizim için görünen yolu, üretimin verimliliğini arttırmaktır. Yaptığımız ve ürettiğimiz herşey, olabildiğince az bir girdiyle, daha yüksek kalitede ve hızla yapılmak ve üretilmek zorundadır."

Yuri Andropof devamla işçiliğin kalitesini iyileştirme, çalışma oranlarını artırma ve üretim maliyetlerini düşürmenin gerekliliğinden söz etti.

Disiplin gerekmektedir

Emek disiplini konusunda Yuri Andropof bunun yaşamın bir dayatması olduğunu vurguladı. Çalışmada, planlamada ve yöneticilikte gerekli disiplin olmadan hızlı ilerlemenin olanaksız olduğunu belirtti. İşleri düzene sokmanın, sermaye yatırımı gerektirmediği halde, büyük bir etkisi olduğunu söyledi. Kaytaran bir işçinin, kötü bir

işçinin, dalga geçen birinin kendinden çok kolektife, tüm topluma zarar vereceğini hatırlatan Andropof şöyle dedi:

"Bilinçle uygulanan emek disiplinine ihtiyacımız var. Üretimi yükseltecek türden disiplin. Disiplin için savaşımın içini önemle doldurmamız. Üretim hedeflerinin tamamlanmasıyla doğrudan bağlamalıyız. İşte o zaman emek israfı olmaz ve parti Merkez Komitesi'nin Kasım plenumunda saptananlar gerçekleşmiş olur."

Yuri Andropof konuşmasında uluslararası duruma ilişkin güncel konulara da eğildi ve şöyle dedi:

"Şunu görmek kolaydır: Başarılarımız ne denli büyük, ekonomimiz ne denli güçlü ve ülke ekonomisinde işler ne denli yolundaysa, uluslararası konumuz o denli güçlü, dünyada barış o denli dayanıklı olacaktır."

Toplantıda SBKP MK Politbüro üyesi ve Moskova Şehir Komitesi Birinci Sekreteri Viktor Grişin de bulundu.

Soviet Weekly'nin 41. yılını kutladık

Britanya ve Sovyetler Birliği Dostluk Derneği'nin düzenlediği İngiltere'de çıkan Soviet Weekly gazetesinin 41. yılını kutlama gecesine İTİB yığınsal olarak katıldı ve gecenin güvenlik işlerini üstlendi.

26 Şubat Cumartesi akşamı, Camden Centre salonunu kalabalık bir dinleyici topluluğu doldurmuştu. Gece, başta Sovyetler Birliği'nden olmak üzere çeşitli derneklerin, sendikaların ve Camden Town belediyesi temsilcilerinin konuşmalarıyla başladı. Konuşmalarda, işçi sınıfı önderliğinde utkuya ulaşan Ekim Devrimi, ilk sosyalist ülke kuruculuğu, II. Dünya Savaşı'nda faşizme karşı kazanılan şanlı utku ve günümüzde, dünya barışı yolunda, emperyalizmi iyice köşeye sıkıştıran Prag barış önerileri ele alındı.

Konuşmalar sırasında, ge-

çen yıl olduğu gibi provokasyona yeltenen birkaç karşı devrimci, İTİB militanları tarafından etkisiz hale getirilip, salondan dışarı çıkarıldı. Fakat, ne bu karşı devrimci girişim, ne de daha sonra tuvalette ve sahne arkasında bulunan iki bomba salondakileri etkilemedi. Tam tersine çeşitli deneyimlerden geçmiş, yaşlı-geçen yüzlerce komünist, demokrat kutlamaya daha da coşkulu katıldılar.

Kutlamada, daha sonra "Soviet Weekly" gazetesine hizmeti geçenlere, en çok satış yapanlara çeşitli armağanlar verildi.

Gecenin eğlence bölümünde ise Sovyetler Birliği'nden gelen Ukrayna bölgesinden bir folklor ekibi ve sanatçılar, Artery korosu, balalaykacılar ve diğer sanatçılar ilgiyle izlendi. Danslara dinleyiciler de katıldılar.

N.S., Londra

İŞÇİNİN SESİ

R. Yürükoğlu

Türkiye’de parti çalışmasını tatil eden saray darbecisi partizan kliği Avrupa’da yeni bir maceraya açılıyor: Kendi deyişleriyle “sözde değil özde demokrat bir yayın organı”, *Türkiye Postası* yayına başlıyor.

Bu yayının anlamını iyi değerlendirebilmek için iki eksenli birlikte ele almak gerekir. Birincisi, parti içi durum ve ikincisi, partinin devrimci kamuoyu önündeki durumu. Bu iki eksen, karşılıklı ilişki içinde birbirlerini etkileyerek her gelişme aşamasında değişik bir noktada yine birlikte bir uyum oluşturmuyorlar. Örneğin, parti içinde tek sesliliğin azalması partinin çalışmalarını, o da partinin devrimci kamuoyu önündeki konumunu etkiliyor. Partinin oportünist hattının devrimci kamuoyunda deşifre olması oranında da parti içi kriz ağırlaşıyor.

Parti içi durum açısından *Türkiye Postası*’nın anlamı nedir? Hepimizin bildiği gibi, parti içi oportünizm-devrimci Marksizm kavgası bugün yeni bir doruk noktası yaşıyor. H. Erdal yoldaşın Politik Büro’dan (*parti üyeliğinden değil*) istifa etmesi ve oportünizme karşı açık-ödünsüz-örgütlü savaşımın zorunluluğunda anlaşılan öteki yoldaşlarla birlikte partinin öteki parçasına, TKP’nin Leninci örgütlerine katılması bu doruk noktasını anlatıyor. “Resmi” kanadın etkinliğindeki tabanda “bu adamlardan hayır çıkmaz” anlayışının yayılması ve oportünist disiplini kabul etmeyen çeşitli örgütlenmelerin çıkması bu doruk noktasını anlatıyor. Erdal yoldaş olayından sonra partizan kliğinin Politik Büro’da kendi dışında

BİR BOŞ ÇABA DAHA

kalanlara karşı binbir hileyle kavgaya girişi bu doruk noktasını anlatıyor.

Bu doruk noktasında birşey tartışmasız biçimde ortaya çıkmıştır: Politik Büro’yu bir saray darbesiyle ele geçiren partizan kliği parti içinde *mutlak olarak azınlıktadır*. TKP’nin devrimci bir hatta oturmasını isteyen *İşçinin Sesi* ve öteki guruplar bugün partinin “aktif çoğunluğu” değil, *tüm üyeliğin ezici çoğunluğu*

dur. 1920’den bu yana, oportünizmi bir daha gelmemek üzere yok etmek parti yaşamında *ilk kez* bugün ciddi bir olasılıktır. Yalnız bu olasılığın gerçekleşebilmesi için *bir tek koşul* vardır. Oportünizme karşı olan güçlerin oportünistlerin hazırladığı tuzağa düşmemeleri, *İşçinin Sesi*’ne karşı bilim dışı, irrasyonel psikolojik koşullanmalarını bir yana itmeleri. Partide, oportünizme karşı gurupların tümünün toplamından daha büyük, daha örgütlü, ideolojik ve siyasal açıdan daha tam bir devrimci güç olan *İşçinin Sesi* olmadan oportünizmi yenmek *olanaksızdır*.

Bugün partinin eline geçen olasılık değerlendirilebilecek mi? Bakalım, göreceğiz. Belki, parti içinde tüm devrimci niyet sahibi güçlerin oportünizme karşı birleşmesine, bugün yaşanan parti içi bunalım da yetmeyecektir. Belki bunun için yeni ve daha şiddetli bir bunalım gerekecektir. Yoldaşların, söylediklerimizin doğruluğunu kabul etmeleri için belki bir süre daha çıkmaz yollarda taban tepmeleri gerekecektir. Olsun. Yeni ve daha şiddetli bir bunalım mutlaka gelecektir.

Yaşanan ve yaşanacak deneyler, her çeşit soyut fıkirden daha öğreticidir. Partimizde 1920’den bu yana süren *periyo-dik likidasyonlar* zinciri bir rastlantı değildir. *Kişiler gidiyor, Türkiye’de devrimi istemeyen tutum kalıyor*. Neden? İşte üstünde düşünülmesi gereken bir soru. Düşünün, partinin tarihine bakın, çevrenize bakın ve söyleyin: Türkiye’de devrim (dolayısıyla “karışıklık”!) istemeyen tutum dünya devri-

minin çıkarlarıyla ve dolayısıyla sosyalist dünyanın *gerçek ve uzun dönemli* çıkarlarıyla uyumlu mudur? Uyumlu değil diyorsanız, Sovyetler Birliği ve dünya sosyalist sisteminin gerçek bir dostu olmayla, Türkiye’de bir tarih boyu proletaryanın ve emekçi halkın çıkarlarını satan çizgiye karşı durmayı birbirinin karşısına çıkarmaya çalışan menşevik tuzağa düşmeyin. Partimizin tarihi bu tuzağa düşenlerin cesetleriyle doludur.

Bu tuzağın iki sonucu olmuştur, olmaktadır: Denklem bir yanını seçenler devrimci özlerini boşaltmış, yığınlardan kopmuş memur-cuklar durumunu almışlardır. Denklem öteki yanını seçenler ise ülke gerçeklerine oturan sağlam bir teorik taban geliştirmediklerinden ve dayanabilecekleri proletarya tabanının o dönemlerdeki zayıflığından dolayı yollarını şaşırarak, pek çoğu da anti-sovyetizme kaymışlardır. Partimizin tarihinde sağlıklı, dengeli ve serin kanlı Sovyet dostluğuyla Türkiye’de gözü kara bir devrimci çizgiyi yaratan ve birleştiren ilk ve tek örnek *İşçinin Sesi*’dir.

TKP’de oportünizme karşı olduklarını söyleyenler bugün doğru tutum almazlarsa, bu demektir ki, yeni ve daha şiddetli bir bunalıma gereksinimleri vardır. Devrimci tutumda *ısrar ettikleri* sürece yeni yeni bunalımlar göreceklerdir. (Devrimci tutumda ısrar etmezlerse denklem bir yanını seçmiş ve memurlaşmış olacaklardır.) Ve *İşçinin Sesi*’ni o gün yine yanlarında, hem de çok daha gelişmiş olarak bulacaklardır. Proletaryanın toplumda böylesine büyük bir yer tuttuğu Türkiye’de, gerçek proletarya aydınlarının en seçmelerinin, küçük burjuva entelektüel-

Türkiye devrimci hareketinde, Türkiye komünist hareketinde geniş bir tartışma sürüp gidiyor. Bu genel in ayrılmaz bir parçası olan TKP için de durum aynı. Parti içinde ve onun yakın çevresinde yoğun tartışmalar var. Zaman zaman bazı çıkışlarla birlik ve beraberlik gösterilerine şahit olsak da bunların inandırıcı yanı zayıf. Böylesine göstermelik çıkışların en komik örneğini 1981 yılının sonunda gördük. TKP'nin, aralarında benim adımın da olduğu üç ayrı yöneticisi adına ortak bir bildiri yayınladılar. "Aramızda görüş ayrılıkları var ama gene de birlik içindeyiz" deniliyordu bu bildiride. Ben hâlâ bu bildirinin durumu, hatta durumun bir bölümünü kamuoyu önünde tescil etmekten başka ne işlev gördüğünü bugün bile anlamış değilim.

Uzunca bir süreden beri benim adım da tartışmaların içinde yer alıyor. Türkçede bir söz var: "Ateş olmayan yerden duman çıkmaz" diye. Kim söylemişse iyi söylemiş. Evet, partimiz içinde ve etrafında sürdürülen tartışmalar içinde ben de varım ki bu da çok doğal. Parti yönetiminde, partinin yeniden kuruluşu ile birlikte görev almış bir kişinin ideolojik-politik-örgütsel birçok konuda somut bir tutumunun olması, üstlendiği görevin, sorumluluğunun bir sonucudur. Bunun aksi, yani bir yöneticinin belli bir tutumunun olmaması, diğer bazı örneklerde de görüldüğü gibi kişiliksizliğin, bukelemlüğün, partiyi kişisel bir geçim kapısı yapmanın kanıtı olurdu sadece. Hem sürdürdüğüm kavga bugün, ya da birçok örnekte görüldüğü gibi 12 Eylül darbesi ile ortaya çıkmış da değildir. Ta 1973-75 döneminde partinin yeniden kuruluşunun özgüllüklerinden kaynaklanan ve o günlerden beri süren bir tartışma var. Yalnız ne var ki, bu tartışmalar o tarihlerden bu yana yalnızca politik büro içinde yürüdü. Bu tartışmaları organ dışına taşırmamaya en azından ben özel gayret gösterdim. Eğer bu tartışmalar o

BAŞLARKEN

H. Erdal yoldaşın, "TKP'de Tartışmalar 1981-1982 Belgeler" başlıklı broşürünün giriş bölümünü yayınlıyoruz. Girişte sözü edilen, broşürde aktarılan belgeler çeşitli yönlerden önemlidir. Ama hepsinden çok, en önemli yönü, menşevik resmi yönetimin içyüzünü sergilemesidir. Bu belgeler, "resmi" yönetim organlarında savunulan görüşlere karşı getirilen önerileri, eleştirileri içeriyor. Buradan önerilerin, eleştirilerin karşısındaki görüşler açığa çıkıyor ve komünist olan herkesi kuşkusuz irkiliyor!

H. Erdal

dönemlerde de organ dışına bir ölçüde taşıtıysa bunun sorumluluğu, ta o günden partiyi bir federasyon gibi görüp, uygun bir karşılıkla bu federasyona gevşek bir bağ ile bağlanmış olanlarda aranmalı.

Diyeceksin ki, bu tartışmalar neydi? Her ne kadar değişik dönemlerde, değişik koşullarda başka başka görüş-nümler kazansa da tartışmaların özü aynı kaldı. TKP nasıl bir komünist partisi olacak? Tartışmanın özü buydu. İki yol vardı. Bugün de öyle. Ya uzun yıllar olduğu gibi yalnızca yurt dışında genel ve soyut anti-empyrist ajitasyon yapan bir örgüt olarak kalacak, ya da *Türkiye'de devrimi gerçekleştirmek, politik erki ele geçirmek için savaş* veren, Türkiye'de yığınların içinde varolan bir örgüt olacak.

Bir yandan uzun yıllar ülkemizin toplumsal yaşa-

mında bir komünist partisinin var olmayışının verdiği su-suzluk, öte yandan politik deneyimsizlik, 1973-1974 döneminde TKP yeniden kurulurken bu sorunun ortaya konmasını ve enine boyuna cevaplanmasını engelledi.

Herbirimiz ayrı ayrı niyetlerle bu işe soyunduk. Örneğin, özellikle yurt dışında olan yönetimin çoğunluğu o dönem "Umudumuz Ecevit" in müsaade edeceği legal bir komünist partisi beklentisi ile bu işe soyundular. Ne zaman ki, vazgeçtim legal komünist partisinden, mevcut olan burjuva demokrasisinin sınırları daralmaya başladı, işte o zaman nasıl bir parti sorunu bütün çıplaklığı ile ortaya çıktı. Bu sorunun açığa çıkması ile de parti içi sorunlar büyümeye ve açığa çıkmaya başladı.

Bu tartışmaları üyesi olduğum organ dışına taşırmama, partiyi bölmeme kaygusu bana yine doğal olarak üyesi olduğum merkez komitesinde doğru bulduğum, bulmadığım birçok şeye evet deme yanlısını yaptırdı. Geriye bakıp düşündüğümde bunun yanlış bir tutum olduğumu bugün daha iyi görüyorum. Elbet bu açıklama benim 1973-1980 arasında TKP yönetiminin ama doğru-yanlış tüm eyleminden sorumlu olduğum gerçeğini örtemez.

Paylaştığım tüm sorumluluğun hesabını açıkça, doğrusu ile yanlışla ile vermeye çalışacağım.

İşçinin Sesi'nin, partinin gittiği yanlış yola başkaldırıyla birlikte ölenemez bir duruma giren parti içi tartışma, 12 Eylül 1980 faşist darbesiyle yeni bir aşamaya yükseldi, engel tanımaz bir sel oldu. Biz istesek de, istemesek de sorunlar enine boyuna tartışılmaya başlandı. 12 Eylül 1980 ile Kasım 1982 arasında ve özellikle birçok yoldaşın polise yakalanması, *belli bir gurubun* ise yurt dışına kaçışı ve ondan sonra parti içinde gerçekleştirilen Bizans darbesinden sonra şahsıma ve düşüncelerime karşı yürütülen tüm entrikalara rağmen son bir gayret gösterdim.

Herşeye rağmen, hiç ümidim olmamasına rağmen sorunların yine de organlarda çözümlenmesi için yazılı uyarılarım oldu. Politik Büro'ya bu dönemde getirdiğim yazılı görüşlerin hiçbirisi ama hiçbirisi gündem konusu yapılmadı. Bu yazılı görüşlerim o organın diğer bazı üyelerinden bile gizlendi. Bana ve düşüncelerime karşı açıkça ne sözlü ne yazılı bir onay ya da bir eleştiri söz konusu *olmadı*. Bu yazılı görüşlerimin tümü saç dolapların örümcekli dosyaları arasında kaldı.

Kasım 1982'de tüm sorumluluğumun bilincinde olarak aldığım kararı, beni o kararı almaya götüren olayların gelişimini ve gördüğüm çıkış yollarını belgeleri ile ayrı bir broşürde yazacağım. Ama önce bu elinizdeki broşür ile bir başka şeyi göstermek istedim. Göstermek istediğim noktalar şunlar:

1. TKP'de ciddi ama çok ciddi görüş ayrılıkları vardır ve tüm olanlara rağmen ben bu sorunların organda çözümü için sonuna kadar gayret sarfettim.

2. Tüm bu gayretlerim, önerim ve görüşlerim karşı çıkılmak şöyle dursun, tartışma konusu bile yapılmadı. Uğursuz bir politikanın yürütümüne talip olanlar bildiklerini okumaya devam ettiler.

Okura söylemek istediğim, bu metinlerin aynı örgütün yönetici sorumluluğunu paylaşmanın ve onun getirdiği kuralların çerçevesinde oldukça uzlaşmacı bir dille kaleme alınmış olmalarıdır. Yanlış anlaşılmasın, yalnızca dili ortak bir çözüm aramanın kaygusunu taşımaktadır.

Şimdi biraz da bu broşüre dahil ettiğim belgelerin o günkü tartışmalar içindeki anlamları üzerinde duracağım.

Birinci bölümde program sorunu üzerine söylemeye çalıştığım noktalar şunlardır:

— Bugün TKP'nin bir programı yoktur. 1973'de yazılmış olan program artık hiç kimsenin varlığını bile hatırlamadığı bir tarihi belge olmuştur.

— Yeni bir program, 1973'teki pragmatik ve eklektik yöntemlerle hazırlanamaz. Herşeyden önce Türkiye üzerine kapsamlı, bilimsel bir anlayışla üretilmeli ve tartışılmalıdır.

— “İstemler belgesi” yaygarası altında bazı ayrıntı ve ikincil önemi olan görüşlerin montajı ile program çalışması yürütülemez. İşte şimdilerde sözümona çaktırılmadan yapılmak istenen budur.

İkinci bölüm 1982 ortalarında parti içinde ve parti dışında tartışma konusu olan belli başlı konularda izlenen politika ile uyum içinde olmadığımı anlatmak için kaleme alınmıştır.

Özetle:

1. Bugün dünya komünist ve işçi hareketi dediğimiz o çok geniş ve *çok renkli* çerçevede içinde “günümüzde faşizm” ya da “neo-faşizm” sorunu üzerinde birlik söz konusu değildir. Bu terimler çoğu kez salt taktik politik amaçlı bir “küfür” olmaktan da öteye içi sulanmış kavramlar haline gelmiştir.

İşte Şili, işte Güney Afrika, işte İsrail yönetimi, işte Reagan yönetimi. Önce bu ülkelerde bu terimleri sınamanın işin içyüzünü açığa vuracağına eminim.

2. Gelelim ülkemize. Eğer bugün bizim terminolojimizde neo-faşist (çağdaş faşist) diye bir kavram var ise bu kavram Türkiye'deki rejime tipatıp uymaktadır.

3. Türkiye'de kalıcı, istikrarlı bir rejim olarak burjuva demokrasisi olanaklı değildir.

Üçüncü bölümün amacı, 1981 yılı içinde hem ulusal ve daha çok uluslararası planda koparılan “52'lere özgürlük” fırtınası ile ilgilidir. Hiç kimse Türkiye'de ilericilerin tutuklanmalarına, yargılanmalarına ve asılmalarına sessiz kalamaz. En geniş dayanışmanın örgütlenmesi doğal ve zorunludur. Elbet biz de 52 ilericinin bir an önce salıverilmeleri için elimizden geleni yapmalıydık. Ama öte yandan Türkiye işçi hareketinin, onun ayrılmaz bir parçası olan DİSK hareketinin ve Marksizmin savunmasının sadece

uluslararası gerginlik ve yumuşama grafiğine göre, bu 52 arkadaşın savunulmasına indirgenmesi de düşünülemezdi. İşte söz konusu belge bu eğilime karşı yazılmıştır.

Dördüncü bölümde barış sorunu ile vurgulamak istediklerim şunlar oldu:

— Yaptığımız içi boş laflardan öteye barış sorunu gerçekten önemlidir.

— Biz eğer *Türkiyeli* komünistler isek herşeyden önce *ülkemizde* güçlü bir barış hareketi yaratmak için çalışmalıyız ve bunun önündeki engelleri ortaya çıkarıp çözmeliyiz.

Beşinci bölümde bazı örgütsel sorunlar üzerinde durdum.

— Örgütsel sorunlarla ilgili sorunların birincisi kongre sorunudur. Burada en önemli nokta “Kongre” adı altında ne toplantısı yapılacağıdır. Gizlilik paravanası ardında birçok şey yapılabilir ve söylenebilir. Bunu önerenler oldu. Türkiye komünist hareketinin tüm önemli toplantıları (kongre adını alanlar da dahil) hemen hepsi kurucu kongre niteliğinde olmuştur. Hepsinde parti yeniden kurulmuştur. Şimdi de gündemde olan böylesi bir toplantıdır.

Örgüt sorununda ikinci sorun geçmişin değerlendirilmesi üzerinedir. Şimdiye kadar bu tür değerlendirmeler hep yakın geçmişin sorumlusu olarak bir kurban arama amacına yönelik oldu. Hiçbir zaman ders çıkarma, kendi sorumluluğunu ortaya koyma kaygusu duyulmadı. Bunun en somut kanıtı olarak İ. Bilen'in, 1973-1977 döneminde söylediklerini, eski yoldaşlara yaptığı suçlamaları hatırlamak yeterli. Amacım, işte böylesi bir yanlış düşmeden kendi sorumluluğumuzu yadsımadan ders çıkarmanın zorunluluğunu anlatabilmektir.

— Örgüt sorununda son olarak Ocak 1981'de yaptığım, partinin yukarıdan aşağıya tam bir yeniden düzenlenmesini içeren bir öneriyi verdim. Burada amacım, benim o günkü somut öneri-

lerimin doğruluğu ya da yanlışlığının tartışılmasından çok, 12 Eylül'den dört ay sonra, Mayıs 1981 tutuklamalarından üç ay önce örgütün ne halde bulunduğunu gösterebilmek içindir.

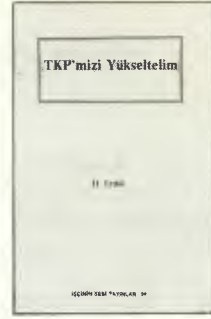
Elinizdeki belgelere ilişkin olarak söylemek istediğim son söz şudur: Bu belgeler, o günkü anlayışım içinde, partinin iyiye gitmesi yolunda gösterdiğim çabayı anlatır. O kadar. Yoksa, *hakedenlere* karşı açık kavganın sihirli bir mantığı var. Onun kişiye kısa sürede verdiği uzlaşmasız gelişmeyi, uzlaşmalı 10 yıl vermiyor.

Yoldaşlar, işte tam da bu nedenle, bundan sonraki komünizm kavgamı TKP'nin “öteki” kanadı, içinden çıktığım kanadına tarihsel anlamda ölesiye düşman kanadı içinde yürüteceğim. Aynı düşmemiz aslına bakarsanız çeşitli tarihsel rastlantıların ve hataların sonucu bir “anomalı” idi. Böylece bu tuhaf durum da ortadan kalkmış oluyor.

İlerideki yazılarımızda, *İşçinin Sesi*'nin “anti-Sovyetizmi” suçlamasının Politik Büro'da ne amaçlarla tezgahlandığını daha iyi göstermeye çalışacağım. Şimdilik şu kadarla yetineyim! *İşçinin Sesi*'nin anti-Sovyet olduğu suçlaması, kendi uğursuz siyaset ve örgütlenme çizgilerine karşı duran parti üyesinin sınıf kavgasında gerçek bir alması bulmasını engellemek amacıyla düzdükleri bir yalandır. Şimdi bu kafanın beni de anti-Sovyetizm suçlamasına katacağına eminim!

Evet, zor bir yolu, *en zor* yolu seçtik. Çeşitli olumsuz iç ve dış etmenlere rağmen Türkiye'de proletaryaya öncü, devrimin kumandanı bir TKP yaratmak, Marksizm-Leninizmin savaşı bayrağını dostla düşmana karşı kaldırmak. Lenin “kurttan korkan ormana gitmesin” diyor. El ile gelen düğün bayram.

Son olarak söylemek istediğim, bu broşürün hazırlanması ve basımında emeği geçen tüm parti örgütlerine ve yoldaşlarıma teşekkür etmektir.

H. Erdal TKP'mizi Yükseltelim

Menşevikler görüşlerini hiçbir zaman açık, duru, sistemli bir şekilde ortaya koymadılar. *İşçinin Sesi* sürekli olarak “satır aralarını okuyarak”, taşıdıkları ideolojinin doğal olarak gelip dayanacağı sonuçları hesaplayarak menşeviklerin neyin peşinde olduklarını anlamaya çalıştı. H. Erdal yoldaşın menşevik yönetimin iç yüzünü anlattığı “TKP'mizi Yükseltelim”, *İşçinin Sesi*'nin ulaştığı sonuçların doğruluğunu belgeleriyle gösteriyor.

Çok yakında çıkıyor.
Fiyatı: 1.50 pound.
İsteme adresi:
29 Parkfield St, London N1

İzmir'de geniş bir şekilde dağıtılan bildiriye aynen yayınlıyoruz.

Faşist cuntanın kapitalizmi kurtarmak için işçi ve emekçi yığınlarına uyguladığı ekonomik ve siyasal terörün boyutları her geçen gün daha da artıyor. Sıkıntı hergün daha fazlasıyla, kara bulut gibi üstümüze çöküyor. Bunun bir anlatımı olmalı. TKP—İşçinin Sesi daha 1979'da ülkemizdeki gelişmeyi şöyle tanımlamıştı: "Aşırı sömürü varlığı altında sömürüyü daha da arttırmak, en önemli üretim gücü olan işçileri, emekçileri açlığa sürüklemek, kırmak, çürütmek yolunda yürüyor... Ekonomik terörüyle işçi sınıfını ve emekçi halkı fiziksel olarak yıkıma, silahların gölgesinde 'özveriye' zorlama faşizmin siyasal ekonomisidir." İşte bugün bunlar bilincimize kazınıyor.

Faşist devletin gereksinim duyduğu anayasadan sonra, emekçi halkın muhalefetine kırmak için kendilerine göre yeni yasal düzenlemelere gidiyorlar. İşçi sınıfının ve halkımızın canı pahasına karşı çıktığı DGM'ler burjuvazinin etki alanını arttırmak için yeniden dayatılıyor. Bunun yanında tabeladan öteye gitmeyecek, göstermelik sendika, dernek ve siyasi partiler yasası faşist ideolojiye uygun bir biçimde düzenleniyor. Faşist cunta tüm bunları "halk adına" yaptığını vurguluyor. Pekala halk adına yapılan bu uygulamalara geçmişte halkımız niçin karşı çıkmıştı? Faşist cuntanın halkımıza verebileceği hiçbir şey yok ve zaten nefessizliklerini kendileri bile dile getiriyorlar.

Faşist cunta, "biz ne verirse ne yaparsak buna razı olacaksınız" diyor. Böyle yağma yok, halkımız neyin nasıl alınması gerektiğini 12 Eylül öncesinde yaşadı. Burjuvazinin total demokrasisinde bile hakların yasakları kıra kıra alınacağını öğrendi. İşçi sınıfının geçmişte aldığı demokratik ve ekonomik haklar, işçi sınıfı ve emekçi halk için tatlı bir anı değil, bilincinde yaşayan deneyimdir. İşte faşist Evren

BİLDİRİ

Faşizm

bilincimizi ve

yüreğimizi

asla tutsak

edemeyecektir

Erzurum'da yaptığı konuşmada bu rahatsızlığını ısrarla belirtiyor. "Bizim düşmanlarımız henüz tamamen yok olmuş değil, fırsat bulurlarsa daha başka taktiklerle karşıımıza dikilecekler" diyor. Zaten tüm faşist önlemleri bu fırsatı yakalamamak için alıyorlar. Telaşlanmayınız boşuna, halkımız o fırsatı yakalamak için öfkelerini ve bilincini biriktiriyor! Telaşlanmaları da boşuna değil, halkımıza verecekleri hesabın yakın olmasından korkuyorlar.

Devletin üstüne oturduğu ekonomik taban şiddetli sarsıntılar geçiriyor. Bu sarsıntılardan devletin etkilenmesi olanaksızdır. Bu sarsıntıyı halkın yararına çevirmek için olanaklar vardır. Yeter ki faşist cuntanın uygulamalarını bilincimize çıkaralım ve daha

güçlü örgütlenmeye çevirelim. Cuntanın faşist yüzünü ve halkımıza yaptığı tüm iğrençlikleri en geniş halk kesimine duyuralım. Burjuvazinin demagojilerini yutmayalım. Partimiz önderliğinde tek yumruk olalım.

Dünya ve Türkiye kapitalizminin bunalımı artıyor. Türkiye kapitalizmi bundan daha da çok etkilenecek. Faşist yöneticilerin yapacakları "Ölmüş atı kırbaçlamaktan" öteye gidemeyecektir. Eğer bunun faturasını ödemek istemiyorsak, soframızda ekmek istiyorsak, hergün işsizlik, açlık, hapis, ölüm tehdidiyle yaşamak istemiyorsak, cuntaya karşı işçi sınıfının alternatif olan demokratik devleti devrim ile kurabilmek için örgütlenelim. Halkımız üzerindeki baskıları kıralım. Kürt

halkı üzerinde kurulan ağır ulusal baskıya hayır diyelim. Emperyalizmin Ortadoğu'da jandarması durumuna gelen faşist cuntanın, Türkiye'yi Ortadoğu halkları üzerinde balyoz olarak kullanmaması için, faşist cuntayı devrimle yıkalım!

Yaşasın ileri demokratik halk devrimi!

Soframızdaki ekmeğimizi ve özgürlüğümüzü ayaklar altına alan faşist cuntayı devrimle yıkalım!

Kürt halkı üzerindeki ulusal baskı ve sömürgeciliği kıralım!

Bütün halklar kardeşdir!

Tanklarla gelen devrimle gidecektir!

Yaşasın proletarya enterasyonalizmi!

Yaşasın TKP'miz!

TKP—İşçinin Sesi
İzmir

Faşist cunta çözümsüzlüğünü gizley miy r

Muzaffer İstanbullu
İstanbul

Faşist cunta yeni yılla birlikte yeni balonlar şişirmeye başladı. Bunlardan birisi de "serbest bölgeler" projesidir. Uzakdoğu gezisinin hemen sonrasında Evren konuyu gündeme getirdi. Televizyonda, basında, bu bölgelerin tipleri, yaratacağı olanaklar, sağlayacağı yararlar tartışıldı. Özellikle gençlere, kadınlara yeni işkapıları açılacağı söylendi.

Amaç, sahte umutlar yaratmak, işsiz ve öfkeli yığınları oyalamak, kabarmaya başlayan devrimci psikolojiyi dağıtmaktır. Ama lafla peynir gemisi yürümez. Gerçekler ortadadır. İşsizlik dur durak bilmiyor. İşten çıkarmalar sürüyor.

Fako ilaç firmasının satın alınan Squib fabrikasından, yılbaşından bu yana 150 işçi çıkarıldı. Tazminatları aylar sonra taksitle ödenecek. Alarko'nun satın aldığı söylenen Telefunken'in 300 işçi-

sini de aynı acı sonuç bekliyor. İşçi kanına doyamayan Profilo'nun patronları bu yılki düzenlemelerle işçilerinin %25'ini kapı dışına bırakacaklar. Bazı üretim bölümlerinin iptal edilmesiyle yüzlerce işçinin işsiz bırakıldığı Demirdöküm fabrikalarında, Koç'a ait diğer fabrikalarla yapılan entegrasyonlar yüzünden daha yüzlercesinin işten atılması sözkonusudur.

İşsizlik çığ gibi büyüyor. Almanya'dan kesin dönüş yapan işçilerin de katılmasıyla, korkunç boyutlara varacaktır. Tehlikeyi sezen burjuvazi önlemlerini almaya çalışıyor. Alman burjuvazisi ile işbirliği içinde Türkiye'ye dönüşün yumuşak, düzenli ve uyumlu olması için planlar yapıyor, tuzaklar kuruyor. İkinci Boğaz köprüsüne, Atatürk Barajına ortak olmak, Ziraat ve Merkez bankalarında açılacak hesaplarla iş veya çiftlik sahibi olmak vb. yollarla, işçilerin, yıllardır gurbette dışından turnağından artırdığı markaları gasbetmeyi amaçlıyor.

Milyarlarca mark, dönenlerin sorunlarını çözmek için değil, uluslararası emperyalist sermaye hareketinin çıkarlarını pekiştirmek için kullanılacaktır. İşçilere kurdurulan fabrikaların durumu buna ibret verici örnektir. Milyarları bulan değerler, sudan gerekçelerle tekeller tarafından çok ucuza kapatılıyor. Dönüş yapanların büyük çoğunluğu kısa sürede küçük tasarruflarını işsizlik ve pahallılık cehenneminde eritecek ve herbiri endüstri yedek ordusunun birer neferi olmak zorunda kalacaktır.

İşsizlik toplumsal dayanma gücünü çoktan aştı. En iyimser resmi bilgilere göre 1 işçiye 7 işsiz düşüyor. Aile içi dayanışma, akrabalık bağları, hemşehrilik ilişkileri hızla çözülüyor. Yığınlar huzursuz ve kızgın. Açlık disiplini, fabrika içinde de, fabrika dışında da tüm şiddetiyle uygulanıyor. Cunta gözünü ve sopasını Kürdistan'dan, emekçi yerleşim alanlarından ayırmıyor.

İmar ve İskan Bakanı A.

Samsunlu yaptığı TV konuşmasında, "gecekonduları sosyal problemlerin odak noktası olmaktan çıkaracağız" dedi. Savaş hızlandırdı. İmar affı ve gecekondu kararlameleri çıkarıldı. İstanbul belediye başkanı emekli general, gecekondu yıkım ekipleri kurdu. Başına emekli albayları getirdi. 50 bin kondunun yıkılacağını söyledi. Halkın tepkisi karşısında bu sayının 5 bin olduğunu, yıkımın da Mayıs'a ertelendiğini açıklamak zorunda kaldı.

Cunta tükürdüğünü yaladı, geri adımlar attı. Çözümsüzlüğünü gizleyemiyor. Saygınlığını yitiriyor. Yeniden kazanmak için şiddetle saldırıyor. Son günlerde komünist ve devrimci tutuklamalarına hız verdi. Hareketli ve kritik bir kış yaşıyoruz. Bu dönemden "demir disiplin, merkeziyet, sınırsız yoldaşça güven ve yığınlarla bağ konularında daha ilerlemiş parti olarak" çıkacağız. Bu tutku ile başlattığımız örgüt seferberliğini coşku ile sürdürüyoruz. Selamlarımla.

Faşist terör cuntayı yordu halkı yıldırıamadı

Yoldaşlar, Son günlerdeki en önemli bir gelişme, imar affının kapsamının daraltılmasının uyanırdığı tepkidir.

Affin kapsamının daraltılması bölgemizde gecekondu halkını ileriye itti. Gecekondu halkında siyasal canlanma vardır. Herkes evini yıktırmamak için kendi evini savunmanın hazırlığına başladı. Konu gecekondularda günün tartışma konusudur. Biz de önümüzdeki günlerde bildiri

dağıtacağız ve halka bir örgütlenme önerisi yapacağız.

Yoldaşlar, değinmek istediğim bir konu da şudur:

Geçtiğimiz günlerde Diyarbakır Askeri Cezaevi'nde dış koruma görevlisi olarak askerliğini yapmış birisi geri döndü. Bu kişi oradaki durumu şöyle anlatıyor:

"Cezaevinde 3000'in üzerinde tutuklu vardır. Bunların çoğu PKK'lıdır. Tutuklulara en ağır işkenceler yapılıyor. İşkenceden sağ kurtulanlar da, içi kasık boyu lağım suyu ile dolu olan hücrelerde 20-30 gün tutuluyor. Tutuklulara bütün gün avluda askeri eğitim yaptırılıyor. 64 tane marş ezberletildi. Bir yılda işkence ve işkence benzeri koşullardan 100 kişi can verdi."

Bu kişinin verdiği en önemli haber de şu ki, tüm bu akıl almaz işkencelere karşın, işkence kadar da direniş, açlık grevi vb. oluyormuş!

Faşist diktatörlüğün baskı ve terörü kendini yordu, halkı yıldırıamadı!

S.Acar
İzmir

Cezaevlerinde yaygın direniş var

Yoldaşlar, Türkiye'de askeri ve sivil ceza ve tutukevlerinde yeni bir uygulama başlatıldı. Bütün mahkumlara tek tip elbise giydirilmeye çalışılıyor.

Tutuklu ve hükümlü arkadaşlar bu uygulamaya karşı direniyorlar. Onlar direndikçe, faşist yönetim her türlü işkencelerle, zor kullanarak kararını uygulamaya çalışıyor. Hatta bu işkencelerin boyutları o kadar büyüdü ki, arkadaşlar mahkeme salonlarında duruşmaları sırasında, ailelerinin gözü önünde dövülmeye başlandılar. Mahkemeye cezaevi formaları giydirilmiş olarak çıkarılan arkadaşlar, orada soyunuyor ve

dövülerek dışarıya çıkarılıyorrlar. Sonra da cezaevinde hücrelere konuyorlar. Ancak hücre sayısı az olduğu için tek kişilik hücrelere 4'er 5'er hatta 6'şar kişi konuyor. Direnme devam ettiği sürece de duruşmalara çıkarılmıyorlar.

Tek tip giysi uygulaması henüz başlangıçtır. Bunun arkasından toplama kamplarında çalıştırma gelecek. Çalışmaya karşı değiliz ama, bu kimin için ve hangi amaçla çalıştırmaya bağlıdır. Faşizmin baskı kullanması ve kendisini kabul ettirmesi açısından baktığımızda, bu tek tip giysi olayının boyutları göründüğünden büyüktür. Burada söz konusu olan, emniyet müdürlüklerinin işkence odalarında "bitirdiklerini" (!) sandıkları devrimci onurun daha da güçlü olarak başkaldırmasıdır. Arkadaşlarımıza bu onurlu savaşımalarında başarılar dileriz.

Devrimci tutuklular halkımızın onurudur!

İzmir

Seferberlikten, daha iyi ve planlı işleyen, yığın bağlarını geliştirmiş bir yapıyla çıkacağız.

Örgüt seferberliği partinin kalıcı bir kazanımı oldu

İnanç Parti Komitesi

Örgüt seferberliği, partimiz için önemli bir atılım oldu. Seferberlikten, daha iyi ve planlı işleyen, kurumsallaşma yönünde ciddi adımlar atmış, yığın bağlarını geliştirmiş bir yapıyla çıkacağız.

Komünist partisinin her zaman uygulaması gereken iş kurallarını bilince çıkarma, günlük, olağan işleyiş alışkanlıkları durumuna getirme yönü ile seferberlik, çoktan, partimizin kalıcı bir kazanımı olmuştur. Bu yönü sürekli geliştireceğiz.

Komitemiz, örgüt seferberliğine, gösterilen hedefler doğrultusunda plan hazırlamakla başladı. Çalışma alanımızın ve parti örgütümüzün tam bir dökümünü çıkardık. Hangi noktada, nasıl bir durumda olduğumuzu, başarılı ve gelişen yanlarımızı, eksiklik ve zaafılarımızı, bunların üstesinden gelmek için hangi halkaları yakalayacağımızı konuşup tartıştık. Kollektif düşünmenin ve üretmenin verimliliği, daha planı hazırlarken kendini gösterdi.

Seferberlik öncesinde durum özetle şöyleydi:

Parti toplantıları, eğitimler düzenli yapılıyor, hemen hemen hiç aksama olmuyordu. Tüm parti örgütlerinin somut görevleri ve işbölümleri vardı. Yeterli sayıda disiplinli, özverili yoldaşa sahiptik. İşçinin

Sesi sempatisanı bir çevre ile çok sayıda gazete alan daha geniş ilişkilerimiz, seferberlik için dayanacağımız bir temelin varlığını gösteriyordu.

Eksikliklerimizi de gözden geçirdik:

Yazılı bir plan, düzenli enformasyon akışı yoktu. Keseneklerin toplanması, az da olsa aksıyordu. Hücrelerin yığın bağları zayıf ve kendiliğindendi. Kadın üye sayısı az, İMG çalışmalarında süreklilik, disiplin geriye. Yığın çalışması dar bir çerçevede sıkışmış durumdaydı ve çevremizdeki yakın-uzak sempatisan ilişkilerini toparlayacak, yığın çalışmasını geliştirecek bir yığın örgütümüz yoktu. Mali olanaklar ve alt yapı olağanüstü zayıftı.

Hedefleri saptadık. Parti örgütünde planladığımız yeni işbölümü ve düzenlemeleri hemen gerçekleştirdik.

Parti örgütünde kurumsallaşma

Yeni, ayrıntılı ve gerçek duruma uygun bir işbölümü yaparak görev ve sorumlulukları daha geniş olarak dağıttık. Bu işbölümümüz bugün de başarılı bir biçimde sürüyor.

Altında yığın bağı olmayan hücre ve yoldaş kalmaması için, tüm sempatisan, uzak sempatisan ve kişisel ilişkilerin tam bir listesini çıkardık, bunları paylaşarak düzenli

DENEYİM ALIŞVERİŞİ

ev ziyaretlerini örgütledik. Her hücrenin sekreteri her hafta, yoldaşların bu ziyaretleri yapıp yapmadıklarını denetledi ve komiteye sonuçların raporlarını verdi. Bu çalışma ürünlerini vermeye başladı. Gevşek ilişkiler düzenlendi, sempatisanlar aktifleştirdi. Seferberlik öncesi daha çok, sokakta toplu satışla sınırlı kalan gazete satışları, ev ziyaretlerinde giderek artan miktarlara ulaştı. Böylece gazetenin örgütleyicilik işlevi de daha çok öne çıkmaya başladı.

Parti örgütlerinin ve İMG'lerin merkez organa daha sık ve düzenli yazı-haber göndermeleri için, onlara somut görevler verildi, bunlar denetlendi ve hedef yüzde 80 oranında gerçekleştirildi.

Güvenlikli çalışma pratiği tüm hücre ve İMG'lerde hem ayrı ayrı, hem de topluca yapıldı.

Parti üye ve örgüt seferberliği

Üye sayısını arttırmak için hedef belirledik, adayları saptadık ve bunlarla ilgilenecek yoldaşları görevlendirdik. Aday olarak düşündüklerimiz İMG üyesi olarak çalışan, uzunca süredir tanıdığımız kimselerdi. Hedeflediklerimizin yüzde 40'ını şu anda kazanmış durumdayız. Ötekiler de hızlı bir biçimde partiliğe hazırlanıyorlar.

Planda öngördüğümüz İMG'ler oluşturuldu, çalışıyorlar. İMG'lerin hepsini düzgün ve sistemli çalıştırmada henüz tam başarılı olamadık.

Önemli hedeflerden biri, yeni işyeri ve mahallelere sıçrama, buralarda örgütlenmekti. İlk başlarda zorlandık. Önemli sayıda yoldaşımızın aynı evde kalmaları, günlük yaşamlarını sınırlı, dar bir çevrede geçirmeleri yeni alanlara açılmayı zorlaştırıyordu. Bu durumu değiştirmeye karar verdik.

Bir yoldaşımız, çevredeki Türkiyeli işçilerin yoğun olduğu bir işçi yurduna yerleşti. Başka yoldaşlar için de böyle

uygun yerler belirledik, onlar da çıkacaklar. İlk yoldaşın aldığı sonuçlar verimli ve öğretici oldu. Kısa sürede o yurt ve çevresinden çok sayıda yeni ilişki çıktı. Bu deney, olmadığımız yerlerde örgütlenmenin önemli yollarından birinin bu bölgelere yerleşmek olduğunu gösterdi. İşçilerin günlük yaşamlarının içinde olarak onları örgütlemeye çalışmak iyi sonuç verdi.

Sosyalist yığın örgütü

Bölgemizde sosyalist bir yığın örgütü kurmak, uzunca bir süredir kendini dayatan bir gereksinimdi. Sorun yer ve mali kaynak bulma sorunuydu. Günlerce bıkıp usanmadan yer aradık. Bulduğumuz birçok yeri, ya bürokratik koşullarını yerine getiremediğimizden ya da parasını tamamlamadığımız için tutamadık. En son bulduğumuz bir yer için yine toparlayabildiğimizden çok daha fazla bir para gerekiyordu. Toplandık, hep birlikte bu yeri mutlaka tutmaya ve gerekli kaynağı elbirliği ile yaratmaya kesin karar verdik.

Mali kaynak yaratma çalışması, kendi başına bir seferberlik oldu. Tüm yoldaşlar büyük çaba ve özveri gösterdiler. Yoldaşlar, sempatisanlar verebileceklerinin en çoğunu verdiler. Fabrikalardan önemli miktarda bağış toplandı, yiyecek satışları örgütlendi, eksik kalan kısım için borç bulundu. Binayı tuttuk. İki haftalık bir çalışmanın sonunda, canlı, cıvılcı bir kuruluş kongresi yaparak örgütümüzü oluşturduk. Kongreye katılım varolan ilişkilerin, listelerin vb. çok üstündeydi.

Başardıklarımızın ve başaramadıklarımızın çok kısa dökümü budur. Hedeflerimiz büyük, yolumuz çetin, özveri, kararlılık ve başarıma azmimiz tamdır.

Yaşasın örgüt seferberliğimiz!

Yaşasın Türkiye Komünist Partisi!

Bütün ülkelerin
proleterleri birleşin!Karkêren hemû
welatan yekbin!**İŞÇİNİN SESİ**Devrim ve
sosyalizm için
örgüt seferberliği!Yıl:10, Sayı:228
14 Mart 1983**ÇEK - AL**

**Kıbrıs Türk-Türkiye burjuvazileri arasında çelişkiler kızışırken,
aynı zamanda Kuzey Kıbrıs'ta Türkiye sömürgeciliğine karşı
tepkinin yükselmesi tehlikeli yönler taşımaktadır.
Meydan burjuvaziye boş bırakılırsa, sömürgeciliğe karşı tepkiler
proletarya enternasyonalizminin ışığını görmezse,
bu tepkiler işçileri bölücü, burjuvaziye yarayan
sonuçlara ulaşmaktadır.**

Kıbrıs'ta işgalin etkileri ve sömürgecilik şm ye karşı tepkiler

Yıldırım Gıneli

Kıbrıs Sorunu kitabının yayınlanmasının üzerinden yaklaşık üç yıl geçti. Öteki birçok konuda olduğu gibi, bu konuda da, yaşam *İşçinin Sesi*'nin görüşlerini doğruladı.

Bu yazıda, önce işgalin Kıbrıs üzerindeki ekonomik etkilerini ele alacağız. İşgal öncesi ekonomik duruma, karşılaştırma için gerektiği ölçüde değineceğiz. İşgalin Kıbrıs Rum toplumu üzerindeki ekonomik etkileri hakkında ayrıntılı bilgileri kitabın genişletilmiş basımına bıraktık. Burada daha çok Kuzey Kıbrıs'a ağırlık vereceğiz.

Bundan sonra, Kıbrıs'ta ulusal soruna ilişkin tutumlara kısaca değinip, asıl olarak, Kıbrıs Türk toplumunda sömürgeleşmeye karşı yükselen tepkileri aktarmaya çalışacağız. Göreceğiz ki Kuzey Kıbrıs'ta Türkiye'den ayrı bir uluslaşma süreci ilerlemektedir ve Kıbrıs Türk burjuvazisiyle Türkiye arasında da yoğun çelişkiler vardır.

Burjuvalar arasında yürüyen çıkar kavgasında, komünistlerin görevi, "çelişkilerden yararlanmak" adına bir tarafı savunmak değildir. Komünistlerin görevi sınıf düşmanını çelişkileriyle birlikte, daha iyi sergilemek ve işçi sınıfının, emekçilerin gerçek çıkarının burjuvaziyi devrimle yıkmak olduğunu göstermektir. Biz de bu görevimizi yerine getirmeye çalışacağız.

İşgalin etkileri

Kıbrıs'ta kapitalist gelişme 1950'lerde ivme kazanmaya başladı. Bu temelde, sömürgeciliğe karşı savaş da aynı yıllarda yükseldi. Bağımsızlıktan sonra Kıbrıs'ta çok hızlı bir kapitalist gelişme görüyoruz. Ayrıca, toplumsal olarak, kültür, eğitim, kentleşme vb. açılardan,

Türkiye'den daha ileri bir genel düzeye ulaşılmış olduğunu görüyoruz.

İşgal Rum toplumuna büyük bir yıkım getirdi. Birçok doğal zenginlik işgal bölgesinde kaldı. Turizm, inşaat ve endüstri büyük zarar gördü. Tarıma elverişli alanların önemli bir bölümü işgal bölgesinde kaldı. İşgalin ardından Güney'e göçe zorlanan yaklaşık 200.000 kişinin evleri vb. Kuzey'de kaldı. Bunların arkada bıraktıkları ev malzemeleri ise düpedüz yağmalandı.

Resmi Rum verilerinden kısaca özetlersek, adanın yüzde 40'ı, tarımsal alanların yüzde 70'i, turizm altyapısının yüzde 80'i, madenlerin büyük bölümü, 3 liman, 1 havaalanı işgal bölgesinde kaldı. (*Cyprus Report On, The Attila "Peacemakers"* July 20-October 1, 1974. Information Office, Nicosia-Cyprus, s.96)

Çok ilginçtir ki, bütün bu yıkıntı, verimlilik artışı yönünde itici bir etki

yaptı. Güney Kıbrıs, yapım endüstrisinde, Kıbrıs bütünündeki 1973 üretim düzeyini 1977'de yakaladı ve geçti. Elektrik, gaz ve su üretiminde, 1973 düzeyini 1979'da yakaladı ve geçti. (*Republic of Cyprus, Industrial Production Survey*, 1980, No:18, Statistics and Research Dept., Ministry of Finance, s.60, 61, 67)

Tarımda, 1973'de çalışan nüfusun yarısı kadar bir nüfus, 1979'da, 1973'den daha fazla katma değer üretmeye başladı. Yapım endüstrisinde, 1973'de çalışan nüfus kadar bir nüfus, 1979'da, 1973'den yüzde 20 daha fazla katma değer üretti. İnşaat sektöründe, 1973'de çalışan nüfustan yüzde 40 kadar daha az bir nüfus, 1979'da, 1973'den yüzde 10 daha fazla katma değer üretti. (*Analysis of Wholesale and Retail Trade*, 1979, Statistics and Research Dept., Ministry of Finance, s.3)

Yani işgal, Rum kesimine büyük bir yıkım getirdi ama bu yıkım, ayıklayıcı, verimliliği arttırıcı bir etki yaptı. Güney Kıbrıs, işgalden kısa bir süre sonra, birçok alanda, bütün Kıbrıs'ın işgal öncesi düzeyini geçti. Daha hâlâ, işgalin neden olduğu birçok sorun olmakla beraber, genelde Güney Kıbrıs ekonomisi gelişme içindedir.

Şimdi Kıbrıs Türk toplumunun ve Kuzey Kıbrıs'ın durumuna bakalım.

Burada, çok güç bulunan, bulunduğu kadarıyla da eksiklikler, tutarsızlıklar taşıyan, güvenilmez olan Kıbrıs Türk istatistiklerinden yararlanacağız. Bunların bazıları, eski Geçici Kıbrıs Türk Yönetimi, bazıları da Federe Devlet tarafından yapılmıştır.

Bu verilere göre, Kıbrıs Türk toplumunun, 1974 öncesinde, Kıbrıs'ın gayri safi ulusal hasılasından aldığı pay şöyledir: 1963'de tahminen yüzde 18.3, 1964'de yüzde 15.3, 1967-1974 arası yüzde 11.14, 1974'de işgalin hemen öncesinde ise yüzde 12.94'dür. (*Turkish Federated State of Cyprus, Tourist and Businessman Guide*, önsöz: Ahmet Evrensel, Ocak 1978, Ministry of Commerce and Industry, s.82)*

Bu yüzdeler, Kıbrıs'ta Rum ve Türk

burjuvazisi arasındaki değer paylaşımı kavgasını, bu kavgada kimin üstün geldiğini vb. az da olsa yansıtmaktadır. Kuşkusuz bu değer paylaşımında, genel olarak emekçiler, özel olarak Kıbrıs Türk emekçileri en zararlı durumdadır.

İşgalin etkilerine gelince, yukarıda sözünü ettiğimiz "resmi" kaynaklarda, işgalle ele geçirilen zenginlikler şöyle sıralanıyor:

210 endüstriyel kuruluş. Bunların 78'i önceden de Türklere aitmiş, 138'i ise Rumlardan alınmıştır. El konan bu 138 işletme için, bir de hiç sıkılmadan "terkedilmiş işletme" deyimini kullanıyorlar ve işgalle bu işletmeler sahiplerini buldu diyorlar. (agy, s.106)

İşgalle, Kıbrıs'taki toplam yatırımların yüzde 30'u, gayri safi ulusal hasıla yaratma olanaklarının yüzde 26'sı, endüstri üretiminin toplam işgücü açısından yüzde 32'lik kapasitesi Kuzey Kıbrıs'a geçmiştir.

Ele geçen işletmelerin bir kısmı özel sektöre devredilmiştir. (agy, s.106-107) Kıbrıs Türk burjuvazisi cılız olduğundan, bunların önemli bir kısmı devlet desteğiyle, KİT olarak üretime açılmıştır. Büyük çoğunluğu inşaat sektörü içinde olan 25 işletme ise henüz işletmeye açılmamıştır. Bunların "üretimine gereksinim yoktur" diyorlar. Bunun Türkiye'nin inşaat tekelininin çıkarlarıyla bir bağı olsa gerek!

Kıbrıs Türk kesiminde endüstrinin işgal öncesi durumuyla 1977'deki durumunu karşılaştırmalı olarak tablodan izleyebiliriz.

İşgal öncesiyle sonrası karşılaştırıldığında, hızlı bir kapitalist gelişme görülmektedir. İşletme sayıları ve çalışanlarda yüzde 100 dolaylarında artış olurken, bu işletmelerin gayri safi ulusal hasılaya katkısı 20 kat artmıştır.

Yine 1977 verilerine göre, toplam nüfusun yüzde 51,28'i kentlerde, yüzde 48,72'si kırsal alanlarda yaşamaktadır. Ayrıca çalışan nüfusun yüzde 42'si tarımda, gerisi sanayi, inşaat, ulaştırma, hizmetler vb. alanlarda çalışmaktadır.

Kuzey Kıbrıs'ta işgalin hemen sonrasında hızlı bir ekonomik gelişme gözlenmektedir. Ancak kısa sürede, bu hız

yavaşlamıştır. Örneğin, 1975'de 63,5 milyon TL'den 1976'da 111 milyon TL'ye çıkan ihracat, 1977'de 43,5 milyon TL'ye düşmüştür. Deri ve tekstilde, insangücü, üretim ve ihracat açısından düşme olmuştur. (agy, s.122)

Bu durumun iki ana nedeni vardır:

Birincisi, işgalle birlikte Kıbrıs Türk burjuvazisi Rum rakibine darbe indirmiş, onun birçok işletmesini, üretim aracını, hatta tarladaki, bostandaki ürününü yağmalamıştır. İlk başta bunun yarattığı bolluğun da etkisiyle, Kıbrıs Türk burjuvazisinin kendi gelişme düzeyinin elverdiğinden daha hızlı bir gelişme gözlenmiştir. Ancak bir süre sonra işler, Kıbrıs Türk burjuvazisinin işletmecilik, pazarlama, teknik bilgi vb. düzeyine gerilemiştir.

İkincisi ise Kıbrıs Türk burjuvazisi yağmurdan kaçarken doluya yakalanmıştır. Rum burjuvazisinin rekabetinden kurtulurken, Türkiye finans kapitalinin sömürgeci baskılarıyla karşılaşmıştır.

Bu nedenlerle, Kuzey Kıbrıs'ta önce çok hızlı bir gelişme, sonra belli bir duraklama, ardından da öncekinden daha yavaş tempoda bir gelişme gözlenmektedir. Anlayış kolaylığı açısından, mekanik bir benzetme yaparsak, Kıbrıs Türk burjuvazisi ne baştaki kadar hızlı, ne de bugünkü kadar yavaş bir gelişme kapasitesine sahiptir. Ve böyle olduğu için de, Türkiye finans kapitaliyle Kıbrıs Türk burjuvazisinin çeşitli kesimleri arasında çelişkiler giderek kızışmaktadır. Türkiye'nin sömürgeci baskıları Kuzey Kıbrıs'taki uluslaşma sürecini belli bir yönde etkilemektedir.

Şimdi, Kıbrıs'a ve özellikle Kuzey Kıbrıs'a ulusal sorun açısından bir göz gezdirelim.

II

Ulusal sorunda eski yanlışlar sürüyor

Kıbrıs Sorunu kitabında, biz, Kıbrıslı Rumların Yunan ulusuyla akraba ama ayrı bir ulus oluşturduğunu söylemiştik. Adadaki Türklerin de, önce bir ulusal azınlık olduklarını, daha sonra ise, kapitalist gelişmenin yarattığı çıkar farklılaşmalarını dayanak alan kışkırtmalarla ayrı uluslaşmaya çekildiklerini yazmıştık. Bu ayrı uluslaşmanın aynı zamanda sömürgeleşmeyle birlikte yürüdüğünü, bunun Kıbrıslı Türklerde, Türkiye'den de ayrı bir uluslaşma bilincini körüklediğini belirtmiştik. Bu karmaşık ulusal sorunu çözmenin tek yolu, karşılıklı olarak tüm hakların tanınması, halklar arası güvenin yeniden kurulmasıdır, demiştik.

Kitap çıktıktan sonra geçen zaman içinde, ulusal sorun konusunda çok

YILLAR	İŞLETME SAYISI			Gayri Safi Ulusal Hasılaya Katkı	Toplam Çalışanlar
	Toplam	Küçük*	Büyük*		
İşgal öncesinde Türklere ait işletmelere ilişkin 1970 verileri	686	548	138	80,080,956TL	2549
1977	1421	1188	233	1,600,000,000TL	5393

* Küçükler, 5'den az kişi çalıştıran, büyükler ise 5 ya da daha çok kişi çalıştıran işletmelerdir.

Kaynak: *Turkish Federated State of Cyprus, Tourist and Businessman Guide*,
Önsöz: Ahmet Evrensel, Ocak 1978, Ministry of Commerce and Industry, s.106-107

tartışma oldu. Ama, *İşçinin Sesi* dışında doğru tutumu benimseyen tek bir taraf bile çıkmadı.

Rum ilericileri, eskiden kendi yaptıkları çeşitli yanlışların, durumu bugüne getirmeye katkısı olduğunu anladıklarını söylüyorlar. Yunanistan'la birleşmeyi savunarak "yanlış" yaptık diyorlar. Ama bugün, hâlâ, Türk toplumunun ayrılma hakkını tanımıyorlar, "hak"ları konu bile etmiyorlar. Halkların kardeşliğine, birliğine ilişkin güzel sözler ediliyor. Özde ise geçmiş yanlışlar taktik düzeyde ele alınıyor, hâlâ bunlardan ciddi dersler çıkarılmıyor.

Kıbrıs Türk kesiminde, TKP menşeviklerinin uzantısı ve CTP'de örgütlü olan oportünistler arasında ortak yanları bulunan çeşitli görüşler var. Bunların ana ortak yanı, Rumların "hak"larını ağızlarına almamaktır.

Bunlar arasında bazıları "Kıbrıs'ta tek bir ulus vardır" görüşünü savunuyorlar. Buna göre, Kıbrıs'ta ulusal sorun gerçekte yoktur, yalnızca emperyalizmin kışkırtması, oyundur. Emperyalizmin ulusal ayrılmaklılığı kışkırttığı doğrudur ama bu kışkırtmaların kapitalizmde nesnel temeli olduğu da doğrudur. Bunu görmemek, ulusal sorunu gerçekler değil istekler düzeyinde ele almayı getirmektedir.

Oportünistler arasında bazıları da "tek ulus" fikrini öne sürmeden, daha "gerçekçi" bir çözüm savunuyorlar: "Federal Kıbrıs Cumhuriyeti'nde iki toplumun eşitlik temelinde birliği". Bunlar, ayrıca geçmişte enosisi savunmanın yanlış olduğunu ileri sürüyorlar. Rum ilericilerinin yanlışlarını görüyorlar(!) ama nedense kendileri de enosisin bir hak olduğunu söyleyerek aynı "yanlış" yapıyorlar.

Bir de, daha çok Kuvvillimci akımın etkisinde olan ve *Kıbrıs Sorunu* kitabına karşı mektuplardan oluşan bir broşür yayınlayan gurup var. Bu broşürde, Kıbrıs'ta iki ayrı ulusun varlığı ve Rumların hep ezen ulus olduğu söyleniyor. İşgalin varlığına bile değinilmiyor. Aradaki sınır olgusu kabul edilmiyor. Bugün hâlâ ezen ulus Rumları deniyor. O zaman "Türk ordusu" herhalde ezilen ulusu korumak için adadadır, sonucu çıkıyor.

Bu anlayışları savunanların hepsi örgütlenmede de yanlış yapıyorlar. Aradaki sınırı ve iki ayrı düşman erki görmezlikten gelip, aynı partide örgütlenme, diyorlar. İki ayrı bölgede, iki ayrı erke karşı savaşı aynı partinin sırtına yıkmak, gerçekte savaştan kaçmanın bir yoludur. Parti sorununa devrimci çıkar açısından ve varolan nesnel duruma göre bakmak yerine, istenen duruma göre ve mülkiyetçi yani, ulusçu yaklaşmaktır.

Bugün Kıbrıs'ta tek partide örgütlenmek geçerliliğini yitirmiştir. Kuzey Kıbrıs'taki devletçik, Türkiye'nin bir kuklasıdır. Eğer devrimci çıkar tek parti gerektiriyorsa, bu, Kuzey Kıbrıs işçi sınıfının, sömürgeci ülkenin işçi sınıfıyla, ortak düşmana karşı birlikte örgütlenmesi olur. Türkiye'de ve Kuzey Kıbrıs'ta sınıf savaşımı tek, somut, ortak bir düşmana yöneliktir. Olmayan ama istenen durumlar temelinde parti önermek, gerçekte düşmanın elini güçlendirmekten başka birşey değildir.

III

Kuzey Kıbrıs'ta uluslaşma süreci

Kıbrıs Sorunu kitabında belirtildiği gibi, Kuzey Kıbrıs'ta uluslaşma süreci, sömürgeleşmeyle birlikte yürümektedir. Biz burada sömürgeleşme konusuna girmeyeceğiz, yalnızca çarpıcı bir örnek verip geçeceğiz.

1977'de KTFD meclisinden Mago-sa'nın liman bölgesi olmasına ilişkin bir karar geçirildi. Karar metninde bunun KTFD ekonomisine yapacağı "katkılardan" söz ediliyor. Ama aynı metinde Serbest Liman Bölgesi'nin amaçları arasında çok ilginç bir madde daha var:

"Türkiye'nin Ortadoğu'ya, KTFD üzerinden, basamak taşı yaparak dış ticaretinin güçlendirilmesine yardımcı olmak. Bu da ancak serbest liman ve bölge projesiyle gerçekleştirilir." (agy, s.111)

Doğrusu uşaklığın böylesi zor görülür! Kuzey Kıbrıs'ın sömürgeleştirilmesi ile Kıbrıs Türklerinin uluslaşma süreci üst üste düşüyor ve bu süreçte Kıbrıs Türklerinin "anavatan Türkiye" düşleri gerçekten kırılıyor. Türkiye'ye kurtarıcı gözüyle bakan Kıbrıslı Türkler işgalden kısa bir süre sonra Türkiye'nin gerçek yüzünü, işgalci-sömürgeci yüzünü görmeye başladılar.

Bugün sömürgecilğe karşı tepki giderek yükseliyor. Bu konuda sayısız örnekler gösterilebilir. Bu örneklerin bazıları, ne yazık ki, adaya sömürgecilik amaçlarıyla gönderilen Türkiyelilere tepki biçiminde yansıyor. Uluslaşma, doğal mantığı gereği, hep halklar arasında düşmanlık tohumları saçarak ilerliyor. Kıbrıs'ta da söz konusu süreç Türkiyelilerle Kıbrıslılar arasında anlaşmazlık olarak görünüyor. Gördükleri iğrenç yüzün Türkiye burjuvazisinin yüzü olduğunu, işçi sınıfının ise onlarla birlik olduğunu bugünden Kıbrıs Türk halkına anlatmalıyız.

Şimdi örneklerle geçelim.

Kıbrıs'ta yayınlanan *Halkın Sesi* gazetesinde Dr. Fazıl Küçük imzasıyla "bazı olaylar" ardından çıkan bir yazıda

şöyle deniyor:

"Değerli yöneticiler, değerli yargıçlar, daha ne bekliyorsunuz, ağzınızı kapatmaya sizi kim zorluyor?... Gelecekte daha ciddi sorunlarla yüzyüze geleceğiz... Türkiye'den gelenleri koruyan resmi yeni yöneticiler türedi. 'Türkiye vatandaşlarına dokunamazsınız' diyorlar. Bu demektir ki onlar çalışmayacaklar, biz onları yedirecek, giydirecek ve bizden yapmamızı istedikleri herşeyi yapacağız." (*Halkın Sesi*, 24.5.1978)

Bir başka örnek, Kuzey Kıbrıs'ta hırsızlık olaylarının artması, can güvenliğinin azalması nedeniyle günlük bir gazetede çıkan "Nedir Bu Köpek Besleme Merakı" başlıklı bir yazıya ilişkindir. Kıbrıs Türk Barış Harekatı Gazileri Derneği bu yazıya karşılık bir bildiri çıkarmış. Bildiride böyle olayların olduğu kabul ediliyor, KTFD hükümetinin önlemler alması gerektiği vurgulanıyor. Bu Türk şövenisti örgütün açıklaması Türkiye'den ayrı bir KTFD'nin varlığını savunmaktadır. Açıklamayı aktaralım:

"1 Kasım 1982 tarihli bir günlük gazetenin 'Nedir Bu Köpek Besleme Merakı?' başlıklı röportaj haberi bizleri derin bir üzüntüye düşürmüştür. Yazıda 'Kıbrıs Türkleri 1974 öncesi kapısını penceresini açık bırakıp misafirliğe gidebiliyordu. Kendilerini güvence içinde hissediyordu' deniliyor.

"1974 sonrası çöküntüler, hırsızlıklar, ekonomik bozukluklar, sosyal çöküntülerde de önemli tırmanışlar olmuştur. Bu ortamın yaratılmasına Kıbrıs'a gelen bazı Türkiyelilerin de etken olduğu yaygın bir görüş olarak belirtildi.

"Sayın köşeyazarı, bizlere edebiyat yapmasın. Kendi görüş ve deyişleriyle 1571'de Osmanlı padişahları Kıbrıs'a iyi insanlar, sanatkarlar göndermiş. 1974 sonrası serresi, hırsız, vurguncu, soyguncu ve buna benzer kişiler getirilmiş!

"Kıbrıs Türk Barış Harekatı Gazileri olarak bu tür görüşleri savunan her kim olursa olsun her zaman karşındayız. Toplumun huzurunu kaçırmaya, topluma ayrıcalık tohumları ekmeye, Türk toplumunu bölmeye kimsenin gücü yetmeyecektir. Bizler Anavatan ve Yavruvatan Türkleri olarak her zaman Türklüğümüzle övünüp gurur duyuyoruz. Efendilik, dürüstlük Türklüğün şaşmaz ilkesidir. Bizler Anavatan ve Yavruvatan Türkleri olarak köpek güvencesine layık insanlar değiliz. Güvencemizi koruyan Kıbrıs Türk Federe Devletine, O'nun Hükümetine ve Güvenlik Kuvvetlerine güvenimiz sonsuzdur. Saygıdeğer Devletimizin yargı organı ve kanunları vardır. Bu topraklar üzerinde yaşayan herkes hürdür ve özgürdür. Suçlu varsa Devletin Yargı organı önüne çıkar, gereken neyse yapılır. Bu tür saçma sapan haberleri basın kanalı ile kamuoyuna karşı aksettirmek sakıncalıdır. Bütün art niyetli kişiler her zaman zararlı çıkacaktır. Bu topraklar şehit kanıyla yoğrulmuş, hudutları süngüyle çizilmiş, Ata yadigarı olan bu topraklara el uzatanın eli kırılacaktır. Bu tür ayrıcalık yaratan yazılar bizleri tedirgin etmektedir ve üzmektedir. Tekrarlanmamasını temenni eder, saygılar sunarız." (*Günaydın Kıbrıs*, 24.11.1982) (abç)

Bir başka örnek de, 15 Kasım 1982'de Güzelyurt'ta (işgal öncesi Omorfo) okulda başlayıp protesto gösterisine dönüşen bir olaydır. Türkiyeli bir

subayın öğrenci olan oğlu ile Kıbrıslı bir öğrenci arasında tartışma olmuş. Bunun ardından jandarmalar gelerek okulu basıyor. Tartışmaya katılan öğrenci tartaklanarak götürülmeye çalışılıyor. Öğrenciler ve öğretmenler askerlerle tartışmaya giriyorlar ve sonuçta askerler öğrenciyi bırakmak zorunda kalıyorlar. Ertesi gün askerler yeniden geliyor, yine çatışma oluyor. Veliler olayı duyup okula geliyorlar. Ardından Güzelyurt'ta büyük bir protesto yürüyüşü oluyor.

Kasım 1982'de CTP Güzelyurt milletvekili konuyu KTFD meclisine getiriyor. Başbakanı olaya ilişkin ne gibi önlemler alındığını soruyor. Başbakan, olayı "esef verici" bulunduğunu ve gerekli soruşturmanın başladığını söylüyor. Ama iki gün sonra başbakanın radyodan yayınlanan açıklaması olayın büyütüldüğü, önemsiz bir olay olduğu, askerlerin öğrencileri dövmeye çalıştığını vb. yönünde oldu. (Yeni Düzen, 23.11.1982)

Karşıma örnekler partilerin iç işleri konusunda da çıkıyor. Ulusal Birlik Partisi (UBP) genel başkanlığı için M. Çağatay'ın yanı sıra, D. Eroğlu ve Atun da adaylıklarını koymuşlardı. Sonuçta Türkiye'nin baskısıyla Çağatay'ın rakipleri adaylıklarını çektiler. Bu konuda Yeni Düzen'de çıkan bir yazıda şöyle deniyor:

"Eroğlu ve Atun'un adaylıktan çekilmesi 22 Ekim Cuma günü T.C. Elçiliğinde yapılan toplantıda sağlandı. ... Eroğlu 'Ankara'nın görüş ve isteklerini de dikkate alarak adaylıktan çekildiğini' açıkladı. Eroğlu 26 Ekim Salı günü bir de basın toplantısı yaparak 'Anavatanın gelen telkinler ışığında' adaylıktan çekildiğini bir kez daha vurguladı." (Yeni Düzen, 2.11.1982)

CTP bu karışmaya tepki gösterdi. Tepkisini "müdahaleler partilerin iç işlerine kadar uzanırsa demokratik bir oluşumdan söz edilemez" diyerek dile getirdi. (agy.)

İlginc bir örnek de Kasım 1982'de KTFD meclisindeki bütçe tartışmaları sırasında geçti:

"Bütçe tartışmasında 'yıldız' işaretli kalemlerin hiç değiştirilmek istenmediği, Türkiye tarafından yapılan kalemlerine 'yıldız' işareti konarak milyarlarca lira üzerinde meclis tasarruf yetkisinin ortadan kaldırıldığı (söyleni — İ.S.). Ergün Vehbi (CTP milletvekili — İ.S.) önemli kalemler yine 'değişmez', 'dokunulmaz' olarak karışımızda, CTP olarak bu durumu benimsememize olanak yoktur (dedi — İ.S.).

"Başa Güzelyurt derivasyon projesi olmak üzere tüm projelerin uygulanmasında bütün yetkilerin TC Yardım Heyeti tarafından kullanılmasını olumsuz bir gelişme olarak niteleyen E. Vehbi 'bizim cici hükümet aracı bile olamamaktadır' dedi." (agy.)

CTP Genel Başkanı Özker Özgür *Bağıllık ve Bağımlılık* başlıklı bir yazısında KTFD'nin Türkiye'ye bağımlılığının arttığına işaret ederek bunun "tehlikele-

rine" dikkat çekiyor:

"Türkiye'yi ve halkını sevmeyen bir tek Kıbrıslı Türk yoktur. Ancak Türkiye'ye ve halkına bağıllık ile KTFD'nin TC'ye bağımlılığı arasındaki farkı vurgulamak yurtseverlik borcumuzdur. Bağımsız Kıbrıs Federal Cumhuriyetinin kişilikli bir ortağı olacaksak KTFD'ye kişilik kazandırmak zorundayız..." (Yeni Düzen, 23.11.1982)

Yine Özker Özgür, 1982'de okullar açılırken yaptığı bir konuşmada şöyle diyor:

"Bir toplumun seçtiği Federe Devlet Başkanı 'inansam da, doğru bulsam da bulmasam da, Türkiye'nin dediğini yaparım' derse bu tutum ve anlayışın toplumun okullarına da yansımamasına olanak yoktur." (Yeni Düzen, 26.10.1982)

Bir başka örnek:

"KTFD Eğitim Bakanı Ahmet Atamsoy, Türkiye ile ticaret açığının KTFD aleyhine sürekli arttığını bildirdi ve KTFD'ne uygulanan tarife dışı tüm tedbirlerin kaldırılmasını istedi." (Yeni Düzen, 7.9.1982)

Demokratik Halk Partisi'nin (DHP) Aralık ayı başında yapılan kurultayında okunan raporda da, Türkiye'nin kendi isteklerini sopayı göstererek nasıl yaptırıldığına ilişkin yakınma örneği var:

"... TKP-CTP ve DHP'nin ortak bir hükümet kurma çabaları engellendi. Önce TKP ve CTP'nin hükümette yer alamayacağı belirtildi.

"Bu olduğu takdirde demokrasinin rafa kaldırılacağı duyuruldu. Daha sonra DHP içinde kamplaşma yaratıldı. Bunu TKP ile UBP arasında ortak bir hükümet kurulmasına ilişkin görüşmeler izledi. Bu görüşmeler beklenmedik şekilde uzadı. TKP üzerindeki ambargonun kalkmasına rağmen, görüşmelerde sonuç alınmıyordu..."

Günaydın Kıbrıs gazetesinde Günaydın Kıbrıs imzalı, "Eleştiri ve Liderlerin Sorumluluğu" başlıklı bir uyarı yazısı yayınlandı. TKP Genel Başkanı Alpaz Durduran, Güvenlik Kuvvetleri'ne ilişkin olarak bir gazetecinin sorduğu soruları yanıtlarken, askere yemeğin az verilmesinden şikayet etmiş. Durduran, Güvenlik Kuvvetleri'nin, bütçesindeki tasarrufu, yiyeceği azaltma yönünde kullandığını söylemiş. Ayrıca Durduran askerdeki disiplinsizlikten söz etmiş. Sınırdaki bir Rum askerin vurulmasını, Durduran'ın "olay bir disiplinsizlik örneğidir, kapatılmamalıdır" diye değerlendirmesini, Günaydın Kıbrıs Rum iddialarına kanıt diye yorumluyor! "Ciddi davran, gerçekçi davran, Genel Başkanlığa yaraşır gibi davran" diye uyarı yapıyor! (Günaydın Kıbrıs, 10.11.1982).

Bir örnek de THY-KTHY arasındaki çatışmadır. KTFD kendi uçağına sahip olmadığı için hava ulaşımında güçlüklerle karşı karşıyadır. KTFD Ulaştırma ve Bayındırlık Bakanı uzayıp giden bu soruna bir çözüm bulmak amacıyla Ankara'ya gidiyor. Amaç Kıbrıs Türk

Hava Yolları'nın (KTHY) THY'den ayrı uçak çalıştırmasını sağlamaktır. Ancak bakanın THY'den aldığı yanıt, "KTHY'nin uçak çalıştırması yasal olmaz" oldu. Bakan da bu yanıtı çok içerlemiş ve "uçak alımı" için yaptığı girişime "pişman" olmuş vb.

Çok sayıda ve hem burjuvazinin, hem toplumun çeşitli kesimlerinden, çeşitli siyasal partilerden, Kuzey Kıbrıs ve Türkiye'den çeşitli örnekler verdik. Bu örnekler hem Kıbrıs Türk burjuvazisiyle Türkiye arasındaki ilişkileri, hem de Kıbrıs Türk toplumunda sömürgeciliğe karşı tepkilerin yükseldiğini, Türkiye'den ayrı bir uluslaşma sürecinin işlediğini göstermektedir.

Kıbrıs Türk burjuvazisiyle Türkiye arasındaki ilişkileri, yumak olarak çok güzel yansıtan bir örnek son aylarda su yüzüne çıkan Müftüzade olayıdır. İngiltere'deki Kıbrıslı Türk burjuvaların elindeki sermayenin ne olacağı büyük kavgalara neden olmuştur ve olmaktadır. Bu sermayenin Kıbrıs'a mı, Türkiye'ye mi yatırılacağı vb. gibi sorunlar basına Müftüzade olayı olarak yansımıştır. Yer darlığından burada buna değinmeyeceğiz.

Kıbrıs Türk-Türkiye burjuvazileri arasında ilişkiler kızışırken, aynı zamanda Kuzey Kıbrıs'ta Türkiye sömürgeciliğine karşı tepkinin yükselmesi tehlikeli yönler taşımaktadır. Meydan burjuvaziye boş bırakılırsa, sömürgeciliğe karşı tepkiler proletarya enternasyonalizminin ışığını görmese, bu tepkiler işçileri bölücü, burjuvaziye yaranan sonuçlara ulaşmaktadır. Türkiye'nin de Kıbrıs'ın da tarihinde bunun örnekleri vardır. Bu durumda tarihten ders çıkarmak, şimdiden Kıbrıs Türk halkına açık seçik şunu anlatmak zorundayız:

Türkiye işçi sınıfı Türkiye'nin sömürgeciliğine, işgalciliğine karşıdır. Burjuva devletini devrimle yıkmak için savaşıyor. Tüm halkların, bu arada Kıbrıs Türk halkının kendi yazgısını kendisinin belirleme hakkını, işgalcileri kovma hakkını savunuyor.

Kıbrıs Türk emekçileri! Kıbrıs Türk burjuvazisinin Türkiye sömürgecilerine karşı tepkisine aldanmayın! Burjuva ulusçuluğu nasıl Rum-Türk emekçilerini böldüyse, şimdi de Türkiye'deki Kıbrıslı emekçileri bölmekle sonuçlanır! Rum-Türk, Türkiye-Kıbrıslı, Türk-Kürt tüm işçiler birleşiniz!

Yaşasın proletarya enternasyonalizmi!
Yaşasın dünya devrimi!

* Bu kitap baskıya hazırlanmış ama basımı gerçekleştirilmemiş. KTFD istatistikleri ile ilgili görüşlerimizi saklı tutarak, bu kitaptaki kaynakları kullanmayı uygun gördük. Ayrıca elimize geçen bazı kaynaklarla karşılaştırdığımızda veriler birbirini tutuyor.

Geçtiğimiz sayıda legal ve illegal çalışmayı ustaca birleştirmenin önemine değinmiştik. İlegal çalışmayı boşlayan eğilimin legalizmi, legal olanakları değerlendirmeyen eğilimin de yığınlardan kopuşu getirdiğini görmüştük.

Bu her iki eğilimin de, uzun dönemde serbest bırakılırsa, gelişip olgunlaşarak mantıksal sonucuna ulaşacağı yer likidasyon durağıdır.

Felsefi anlamda likidasyon, "genelinde sosyalist proletaryanın devrimci sınıf savaşı'nın ve proletarya hegemonyasının ideolojik olarak yadsınması" demektir. "Örgütsel anlamda likidatörlük, illegal bir sosyal demokrat (komünist — İ.S.) partinin gerekliliğini yadsımak demektir... Legal basının sütunlarında, legal işçi örgütlerinde, sendika ve kooperatif derneklerinde, işçi sınıfı delegelerinin katıldığı kongrelerde vb., partiye karşı savaşmak demektir. (Lenin, *Toplu Yapılar*, İngilizce basım, c.15, s.454).

Parti örgütlenmesinin sonuçları üstüne yanıtlar savunulan ideolojik çizgiyle, izlenen siyasetle, ayrılmazcasına bağlıdır. Siyasal ideolojik düzeylerdeki oportünizm, kendini en olgun biçimiyle, örgütsel alanda likidasyon olarak gösterir. Likidasyon, ağır baskı ve terör koşullarıyla ya da yöneticilerin yeteneksizliğiyle açıklanamaz. Lenin'in belirttiği gibi, likidasyonun kaynağını ideolojik konumlarda aramak gerekir.

"Proletarya hegemonyası fikri, Marksizmin temel öğretilerinden biridir. Likidatörlerin bu öğretilerden uzaklaşmaları (hatta kayıtsızlık göstermeleri bile) likidatör eğilimine karşı duranlarla aralarındaki uzlaşmaz bir dizi temel ayrılığın derin kaynağını oluşturur." (Lenin, c.17, s.215)

Likidatörlerle, likidasyona karşı çıkanlar arasındaki ayrılıklar, proletarya hegemonyasına karşı tutuma indirgenebildiğine göre bu fikri biraz daha inceleyelim:

"Marksizm açısından, sınıf, hegemonya fikrini reddettiği ya da ona değer vermediği

Likidasyona karşı savaş üstüne

sürece sınıf değildir ya da henüz bir sınıf değildir. O, bir *lonca birliği* ya da çeşitli lonca birliklerinin bir toplamıdır". Lenin, c.17, s.57)

"Proletarya, proletarya hegemonyası fikrinin bilincindeyse ve bu fikre göre davranıyorsa devrimcidir. Bu görevinin bilincinde olan proleter, köleliğe karşı başkaldıran bir köledir. Sınıfının lider olması gerektiği fikrinin bilincine varamayan ya da bu fikri reddeden proleter, bir köle olarak durumunu kavrayamayan bir köledir. Çok çok, bir köle olarak koşullarını iyileştirmek için kavgaya eden bir köledir, ama köleliği yıkmak için savaşan biri değildir." (Lenin, c.17, s.232)

"Köleliği" yıkmak için savaşmak, sınıf savaşıdır, *siyasal savaştır*. Proletarya hegemonyasını hedefleyen gerçek sınıf savaşımının, iyasal savaşın biricik aracı komünist partisidir.

Yalnız başına yaşam koşullarını iyileştirme savaşı, sınıf savaşımının en geri aşaması, onun embriyonik biçimidir. Bu düzeydeki savaşım, sendikal siyaseti, genel demokratik belgileri çağırıştırır ve orada kalır. Likidatörlerin örgüt sorunlarına bakış açılarını bu amaçlar belirler. Likidatörlerin bu "örgüt anlayışını" RSDİP 6. Konferans Kararları şöyle tanımlıyor:

"(Likidasyonculuk — İ.S.) RSDİP'nin varolan örgütünü likide etmek ve ne pahasına olursa olsun, hatta parti programı, taktik ve geleneklerini reddetmek pahasına, parti örgütünü *legal çalışan gevşek birliklerle* değiştirme girişimidir". (abç) (Lenin, c.17, s.460)

Legal çalışan gevşek örgütlenmeler likidatörlerin özledikleri örgüt tipidir. Bu bakımdan, "TKP'ye özgürlük" belgisinin iflasıyla sonuçlanan "atılım" döneminden sonra, TKP "resmi" yönetiminin 1973 öncesi örgütlenme tipine dönüşmesi bizi hiç şaşırtmıyor. En gerisinden genel demokratik belgiler yayan radyo antenleri ve bunları dinleyen yurt dışındaki gev-

şek kümelenmeler. Bu kümelerin çoğu da bulundukları ülkenin "kardeş partilerinin" örgütlerine "devredilmiş". Görevleri, bağlı oldukları partinin düzenlediği toplantılarda "barış ve silahsızlanma" içerikli konuşmalar yaparak toplantıya "uluslararası" bir hava vermek. İşte size geleksel "resmi" likidasyon.

Bolşeviklerin likidatörlerle boğuştukları gericiilik dönemi yıllarında, Lenin, bir yoldaşın örgütün durumundan yakınan mektubunu aktarıyor. Mektup, likidasyonun yaptığı tahribatı şöyle anlatıyor:

"Bütün St. Petersburg çalışmasında, yol gösterici bir merkezin yokluğu, disiplinsizlik, düzensizlik, parçalar arasında kopukluk ve çalışma planından yoksunluk seziliyor. *Herkes kendi başına çalışıyor*". (abç) (Lenin, c.16, s.107-108)

St Petersburg'lu eski Bolşevik'in 1909'daki izlenimleriyle, bugün TKP'nin "resmi" kanadına aşılacak istenen fikirler arasında çok ilginç benzerlikler var. Bu izlenimler, bize, partizan kliğinin ileri sürdüğü "zor dönemlerde parti desantrale olur" fikri ile "nerede bir yoldaş varsa parti oradadır" aldatmacasını hatırlatıyor.

RSDİP'li Menşeviklerin örgütü likidasyona sürüklemesi, o zamana dek yaşamın karmaşası içinde Menşevik kanadın etkisi altında kalan partililerde bir uyanışa, ayılmaya yol açıyor. Bu yoldaşlar, likidasyona karşı *parti yanlısı* bir tavır alıyorlar. Bu gelişmeleri, Lenin, partiyi savunan sorumlu bir dille değerlendiriyor:

"Bolşevikler, üyeliğin bu kesimiyle, Marksist ve parti yanlısı olanlarla mutlaka *uzlaşma* aramalıdır. Menşeviklerle taktik farklılıklarımızın geri çekilmesi diye birşey asla söz konusu değildir. Devrimci sosyal demokrat (komünist — İ.S.) siyasetten Menşevik sapmaya karşı vargücümüzle savaşıyoruz ve savaşa devam edeceğiz. Söylemeye

bile gerek yok, bolşevik kesimin kimliğini parti içinde eritmesi söz konusu olamaz. Bolşevikler parti içindeki konumlarını sağlamlaştırmada bir hayli ilerlediler ama bu yolda daha yapacak çok iş vardı. Bolşevik kesim, partide belli bir ideolojik eğilim olarak eskisi gibi kalmalıdır. Fakat kafalarda birşey açık olmalıdır: Konferans kararlarında belirtilen RSDİP'yi 'korumak ve pekiştirmek' sorumluluğu, tamamiyle değilse, en başta Bolşevik kesimin omuzlarındadır. Sürmekte olan bütün parti çalışması, ya da pratik olarak hepsi, özellikle yerel çalışma bolşeviklerce yürütülüyor. Şimdi, parti ilkesinin sağlam ve tutarlı savunucuları olarak onlara çok önemli bir görev düşüyor. *Partiyi yükseltme* davasına hizmet etmeye yetenekli olan bütün unsurları tespit etmelidirler. Bu zor dönemde, likidasyona karşı Marksizmi ve partiyi savunan öteki guruplardaki parti yanlılarına elimizi uzatmamak düpedüz cinayet olur" (Lenin, c.15, s.433-434)

Görüldüğü gibi, durum öyle getiriyor ki, merkezi, illegal örgüt yapısını koruyan, *siyasal savaş* veren bir parti mi, yoksa, genel demokratik hedeflere yönelen gevşek örgütlenmeler mi sorusu bir anda günün ana sorusu oluyor. Böylece, Bolşeviklerin oportünizme karşı sürdürdükleri savaş, o dönemin özgüllüklerinde, likidasyona karşı savaş biçimini alıveriyor.

Likidasyona karşı durmanın nesnel mantığının oportünizme karşı savaşa götürmesini Lenin şöyle dile getiriyor:

"Menşevikler (azınlık kanadı — İ.S.) arasındaki parti yanlısı ortodoks Marksistler çemberi kırıyorlar ve, işin mantığı gereği, *parti yanlısı* olmak onları Bolşeviklere yaklaşıyor". (Lenin, c.15, s.456)

Lenin, oportünizme karşı parti içinde ısrarlı savaşın getirdiği kazanımlara değindikten sonra hedefi şöyle gösteriyor:

"Bolşevikler, 1903-1905 ve 1906-1907 yıllarında anti-parti unsurlara karşı sürdürdükleri amansız savaşlarıyla parti yanlılığı için ortam hazırladılar. Şimdi, bolşevikler *partiyi yükseltmeli*, partiyi kendi kanatlarından yükseltmelidirler. Parti içi savaşında kazanılan üstün mevzilerden yararlanarak parti yükseltmelidir." (Lenin, c.15, s.459)

DÜNYA KADINLAR GÜNÜNÜ KUTLUYORUZ

İşçi kadının y ri sınıf savaşının içindedir

Emine Engin

Sekiz Mart dünya kadınlar gününü kutlarken kadın konusunun çeşitli yönlerine kısaca değineceğiz.

Kadının kurtuluşu komünizmdir sözü bazen yanlış anlaşılıyor. Herşey, herkes önceden kurtulacak da, bir tek kadın komünizmi "bekleyecekmiş" gibi yorumlanıyor. Hiç de böyle değildir. Kadının kurtuluşu komünizmdeyse, insanlığın her türlü ayrıcalık ve ezgiden vb. kurtuluşu da komünizmdir. Nasıl yalnızca ezilen ulus değil ezen ulus da özgür olamazsa, ikinci sınıf vatandaşların olduğu yerde birinci sınıf vatandaşların da hepten "kurtulmuş" olduğu düşünülemez. İnsanlığın kurtuluşu komünizmdir.

Bu yanlış yorum bir yana, kadının kurtuluşu gerçekten de ancak komünizmdir. Buradan geliyoruz bir başka noktaya. Öyleyse komünizmi yaşamayan kadınlar hiç mi kurtulamayacaklar?

Reformlar devrimci savaşımın yan ürünüdür fikri bu konuda da geçerlidir. Komünizm için savaşıma işçi ordusunun kadın bir neferi olarak, aktif katılan kadın, aynı zamanda, kurtuluş sürecinin bugün olabilen en ileri sınırına ulaşmış, kapitalizm koşullarında elde edilebilecek en ileri reformu elde etmiş demektir. Bugünkü toplumsal yapının sınırlamaları içinde kurtuluşun doruğu, *bugün* komünist partisi saflarında aktif savaşıma katılmaktır. Ve bu savaşıma katılırken, kadının kurtuluşu için savaşan bir "komünist" değil, komünizm için savaşan bir kadın olmaktır.

Tüm dünya pratiği gösteriyor ki, kapitalizm koşullarında hiçbir burjuva reformu kadının kurtuluşuna, devrimci savaşıma katılım kadar büyük

katkı yapmamıştır. Tarihte bunun çelişkili örneklerini de gördük. İran'da daha kadın haklarına ilişkin en ilkel burjuva reformlar bile ortada yokken, devrimci savaşım, kara çarşafli emekçi kadın yığınlarını sokak savaşlarına çekti. Elde silah savaştilar. Bugün oportünizm yüzünden bu savaşların ürünü boşa gidiyor. Bu başka bir konudur. Sonunda ne olursa olsun şu gerçeği değiştirmez: İran'da da kadınlara en ileri hakları tanıyan devrimci savaşım olmuştur.

Kadınların aktif katılımı olmadan devrim başarıya ulaşamaz. Devrimci savaşımın başarısı için savaşıma aktif katılmadan da kadınlar hak elde edemezler. Uzaklara gitmeye gerek yok, Türkiye örneği ortadadır. Bugün faşist diktatörlük ne yasası geçirirse geçirsün, ne yaparsa yapsın, Türkiye'deki işçi emekçi kadını devrimci savaşların öncesindeki eski durumuna itemez. Türkiye'de işçi emekçi kadınlar da devrimci savaş okulundan geçtiler, gördüler, yaşadılar, siyasete katıldılar. Bu savaşlarda, burjuvazinin böbürlendiği her türlü Atatürk reformundan daha çok hak kazandılar.

Devrim başarıya ulaşsaydı bu hakları tüm yasalarıyla da kalıcılaştırıracaktı. Türkiye'de kadının değişen konumunu dikkate alan, daha da ileri yönde değişmesini sağlayıcı önlemler alacaktı. Devrimin görevlerine tersinden yaklaşan karşı devrim de aynı nedenle, kadın konusunu gündeme getirmek zorunda kaldı. Medeni Kanun'da vb. değişikliklerden dem vurulmasının bir nedeni de budur.

Ancak faşist diktatörlük istediği kadar işçi emekçi kadınlara hoş görünmeye (!)

çalışsın yaşam öyle gösteriyor ki, Türkiye'de devrimci savaşımın patlak vermesinde işçi emekçi kadınların önemli bir ateşleme işlevi görmeleri büyük bir olasılıktır.

Bugün ağır ekonomik siyasal şiddet, işçi emekçi kadının günlük yaşamında büyüteçle yansıyor. İki yaka biraraya gelmiyor. Eve kapanmış, yalnızca çocuğunu çocuğunu düşünen bir kadın bile, bütün ekonomik siyasal şiddeti, evin içinde, çocuğuna, ailesine karşı görüyor. En önemlisi, belirleyici bir özelliği olan sabrını taşıracak kadar ağır bir şiddet, sabrını taşıracak kadar uzun bir süre evinin ta içinde, sevdiklerine karşı görmek durumunda kalacaktır!

Burjuva gazeteleri, işsizlik, açlık gibi nedenlerden çocuğuyla birlikte intihar eden anaların haberlerini, adeta çaresizlik aşlamak istercesine, ölümden başka yol yok fikrini işlercesine manşetten verdi! Bu iğrenç propaganda makinesinin unuttuğu bir nokta vardır. Türkiye gibi, derin ekonomik toplumsal sorunların varolduğu, bu sorunların tersinden çözümünün çok uzun bir zaman gerektirdiği bir ülkede, çaresizlik ancak ilk başlarda intihar psikolojisine yol açar! Ondan sonra bir gün, çaresizler çareyi bulurlar, intihar etmez, intihar ettirirler!

Bilindiği gibi Rusya'da 1917 Şubat Devrimi'ni patlatan olay, bir mahallede anaların, çocuklarına verecek süt bulamadıkları için kızıp, camı çerçeveyi yıkmaya başlamalarıdır. Yaklaşan gecekondu yıkımlarında, Türkiye'de de anaların bir sel olup akmayacağını kim iddia edebilir?

Kapitalizmde aile toplumun temel birimidir. Top-

lumdaki sorunlar bütün şiddetiyle bu birimde yansımaya başladı mı, bir kez evle toplum arasında çekilen duvarda gedik açıldı mı, bir kez kadın harekete geçti mi, artık o düzenin temelleri tehlikededir. Bugün faşist cunta böyle bir tehlikeyle karşı karşıyadır. Bugün kadınlar arasında çalışma, her zamankinden çok, özel önem taşımaktadır.

Ve de bu çalışmadan devrimci hareketin, partimizin kazanacağı çok şey vardır. Kadınlar yalnızca toplumun yarısını oluşturdukları için değil, aynı zamanda farklı özellikler taşıyan bir yarısını oluşturdukları için devrime, partiye gereklidirler. Dayanıklılık, sabır, ayrıntıya dikkat etme, özveri gibi, kadının tarihsel konumundan, analığından, ev kadınlığından doğmuş özellikleri vardır. Bu özelliklerin önündeki setleri kaldırabilirsek, komünist kadro, devrimci işbölümü için zorunlu olan bazı tamamlayıcı öğeler açısından kazançlı çıkarız.

Bugün Türkiye'de faşist diktatörlük, çocukların ekmeğini alıyor, emekçinin damını başına yıkıyor, devrim savaşçılarını hapsediyor, kurşunluyor, işkenceden geçiriyor. Lenin'in dediği gibi, burjuvazi böyle yaparak, tarihin yok olmaya mahkum ettiği sınıflardan beklenen davranışı gösteriyor. Biz de geleceğin sahipleri olarak, bu sınıfı yok etmeye hazırlanmalıyız. Devrime yeni yeni kadın militanlar kazanmalıyız, komünist kadroları kadın yoldaşlarla zenginleştirmeliyiz.

8 Mart tüm işçi emekçi kadınlara, ama özellikle kapitalist dünyanın zindanlarında serverip sır vermeyen kadın devrimcilere, komünistlere kutlu olsun!

DÜNYA KADINLAR GÜNÜNÜ KUTLUYORUZ

Proletarya kadınıyla erkeğiyle bir bütündür

Yoldaşlar, Tüm militan ve sempatizan kadro örgüt seferberliği için gece gündüz görev alıyor, coşkuylla çalışıyor.

Bölgemiz, yaklaşık yirmi bin Türkiyenin yaşadığı ve büyük kısmıyla endüstriye dayanan bir bölgedir. Federal Almanya'nın en gelişmiş illerinden biridir.

Lenin "Bir Yoldaşa Mektup" adlı yazısında şöyle diyor: "Partinin yığınları zamanında savaşıma sevk etmesi, ancak Parti örgütünün işçi yığınlarıyla sıkı bağları varsa olanaklıdır". Bu fikirden çıkarak, tüm örgüt birimleri çalışmalarında işçi yığınlarıyla kenetlenmeye özel önem veriyorlar. Büyük bir özenle ve ağırlıklı, işçilerin güncel sorunlarını genel sınıf çıkarlarına bağlayarak yığın çalışması yürütüyoruz. Buralarda, şimdiden işçi birlikleri oluşturarak, ileride bunları Parti işçi komitelerine dönüştürmek güncel önem taşıyor.

Örgütümüzde tüm yoldaşların bunun bilincinde olduğundan kuşku edilemez. Za-

ten bu nedenledir ki, fabrika önlerinde ve kalabalık işçi yığınlarının bulunduğu, öteki yerlerde yayın satışını hızlandırdık. Buralarda birçok kişiyle, Türkiye'deki son gelişmeler ve çeşitli konular üzerine tartışmalarımız oldu. Bunların ürününü her geçen gün daha yakından izlemekteyiz.

Seferberlik açıklamasında da belirtildiği gibi, bir alan var ki, buradaki eksikliği çok açık bir şekilde örgütümüzde de izliyoruz: Kadınlar arasında çalışma. Kadınların aktif katılmadığı bir devrimin, devrimler tarihinde örneği bulunamaz. Kadınlar, yüzyıllar boyu gelişmiş tüm toplumlarda neredeyse köle olarak kullanılmış, tüm haklardan yoksun bırakılarak şiddetli baskılar altında yaşamışlardır. Ancak Marksizm-Leninizm kadın sorunu üstünde çok büyük özenle ve ısrarla durarak, tarihte ilk kez kadınlara gelecek için ışık tutmuştur. Bunu bir an bile unutmadan, örgütümüzdeki kadın sorununu da bilinçli çabalarımızla ve başarıyla çözeceğiz! Eğer proletarya devriminden söz ediyorsak, proletarya kadınıyla erkeğiyle bir bütündür!

Devrimci selamlarımla.

Partinin de devrimin de güvencesi işçilerdir!

Yaşasın kadın savaşçılar!

N. Yürek
Mannheim

Kadınları sınıf savaşımında görev bekliyor

Yoldaşlar, Darmstadt'ta kurduğumuz İMG gerçekleri ve yolumuzu aydınlatıyor. Bu guruptan bir kadın yoldaş olarak, aldığım görevi yerine getirmenin sağ-

ladığı yararları somut olarak görüyorum.

Yaşadığımız toplumda, kadının yerinin erkeğin gerisinde olduğunu söyleyenler var. Bu, ancak kapitalizmin yararına ve onun isteğidir. Bu gerçeği bütün işçi kadınlara anlatmak ve onları kapitalistlere karşı sınıf savaşına kazanmak en büyük görevimizdir.

Yoldaşlar, Darmstadt'ta çalışmalarımız henüz yenidir, ama zaman içinde geniş bir çevreyi kapsayacaktır.

İşçinin Sesi her zaman yolumuzu aydınlatan meşaledir!

Yaşasın İşçinin Sesi!

P.A. Yıldız
Darmstadt

Kadınlar arasında komünist çalışma

Üretim araçlarının özel mülkiyetinin, devletin, sınıflı toplumun ortaya çıkması kadınların ezilmesi, horgörülmesi ve bir insan olmanın yanı sıra kadın olarak da sömürülmesini getirdi. Bugün ileri kapitalist ülkelerde pek çok ilerlemeye, "yasal önlem"lere karşın bu durum tüm şiddetiyle

sürmektedir. Türkiye gibi orta ve az gelişmiş kapitalist ülkelerde ise daha da korkunçtur.

Kapitalizmin gelişmesiyle birlikte kadın sorunu yeni bir içerik kazandı. Tükenmez bir ucuz işgücü kaynağı olarak kadınlar, erkek işçilerden çok daha barbarca, acımasızca sömürüldüler. Kadınlara kapitalist toplumda, üretim sürecindeki haksız eşitsizlik dışında, her alanda ikinci sınıf insan gözüyle bakılmaktadır. Üretimden üst yapı kurumlarına kadar toplumsal yaşamın her alanında bu böyledir.

Kadınlar toplumun yarısıdır. Bu muazzam gücü devrim savaşımına kazanmak yakıcı bir öneme sahiptir. Komünistler kadınlar arasında çalışma yürütürken, onların kadın olmalarından kaynaklanan, özgül sorunlarından kalmalıdır. Bu çalışmanın özel yollarını aramalı, yeni çalışma

yöntemleri geliştirmeli, bu çalışma için özel kadrolar yetiştirmeliyiz.

Komünistler kadın sorununun, üretim araçlarının özel mülkiyeti ile kopmaz bağına vurgulamalı, kadının gerçek kurtuluşunun ancak komünizmle sağlanabileceğini açıkça belirtmelidirler. Kendilerini erkek şövenizmi ve feminizmden kesin bir şekilde ayırmalıdır. Kadın sorununun kaynağı ve çözümü konusundaki bu Marksist-Leninist anlayış toplumsal bir sorun olarak kadın sorununu işçi sınıfı savaşımına bağlayabilmenin de temelidir.

Lenin, kadınların kurtuluşunun toplumun kurtuluşundan ayrı olmadığını sık sık belirtmiştir. Bize düşen de kadınların tüm toplumsal istemlerini devrime, işçi sınıfının devleti ele geçirme zorunluluğuna bağlamak, kadınların kurtuluşu ile ileri demokratik halk devriminin utkusu arasındaki kopmaz bağı göstermektir. Kadınların özgül sorunlarından yola çıkarak tüm istem ve gereksinimlerini proletaryanın ülke çapındaki sınıf siyasetine bağlamak kadınlar arasında komünist çalışmanın yöntemidir.

Türkiye'de kadınlar, oportünizmin ve sosyal demokrasinin aşılmasına çalıştığı yanlış, pasifist görüşlere karşın, işçi sınıfı savaşımında çok önemli bir yer tutmuşlardır. Proletaryanın erkek-kadın diye ayrılmadığını, bir bütün olduğunu savaşımlarıyla göstermişlerdir. İşçi sınıfının gerçekleştirdiği her eyleme kadınların yığinsal, aktif katılımı bunun göstergesidir. Türkiyeli devrimci kadınlar bugün de cezaevlerinde, şanlı direniş örnekleri yaşatmaktadır. Türkiye kadın hareketinin bu değerli birikimine sahip çıkmalı, onu daha da geliştirmeliyiz.

Sonsuz bir devrimci potansiyele sahip kadınları proletaryanın savaşına kazanmak hem devrimin garantisi, hem de kadının kurtuluşunun tek yoludur.

Halit Mustafa
Londra

Bugünkü çalışmamızla geleceği kuruyoruz

Yoldaşlar, İsviçre'de örgüt seferberliğini artan bir verimle yürütüyoruz. Amacımız hem nitelik, hem de nicelik olarak gelişmek, genişlemektir. Bir yandan yığın ilişkilerini geliştirmek için çeşitli yollar denerken, öte yandan da örgüt içi ilişkileri sistematize etmeye, ideolojik düzeyimizi yükseltmeye, kadroları her alanda eğitmeye çalışıyoruz.

Bütün bu çalışmalar zaman zaman başarısızlığa uğrayarak, zaman zaman hızla gelişerek yürüyor. Ama hatalardan dersler çıkarıp, yeni yollar arayarak amacımıza doğru sürekli ilerliyoruz.

Seferberlik sırasında edinmiş bir sürü deneyim oldu. Bunların yansıttığı eksikliklerden en önemlisi, parti mekanizmasının çalışmasındaki aksaklıklarımızdı. İkincisi de yığın bağlarımızı bir hedefe kanallı edemememizdi. Örneğin, bir yoldaşın çok yaygın yığın bağları var ama hiçbir işe yaramıyor. Bunlardan tek bir İMG çıkmıyor. Üçüncü eksiklik ise, bireylerin partiyi kendi dışlarında birşey olarak tanımlamalarıydı.

İşte bu önemli üç eksikliği gidermek için çareler aradık. Bizce hepsi için en önemli çare, düzenli programlar çıkarmak, hedefler saptamak ve saptanan hedefin sorumluluklarını her düzeyde kavratmaktır. Önce herkesten yığın bağlarını sınıflamasını, bu bağların içinden İMG'ler çıkarmasını istedik. İkincisi herkesin gazete sattığı kişilerin listesini çıkarmasını, üçüncüsü de gazete satışının o kişilerle bir ilişki, ideolojik tartışma, anlatma kanalına dönüştürülmesini istedik. Bütün bunları yaparken herkes ilişki kurduğu kişinin önüne koyduğu

hedeflerin, her parti ya da İMG toplantısında raporunu verecekti.

Bu tür bir çalışma, önce, her yoldaşın insiyatifini ve yığın bağlarını bir hedefe yöneltmesini sağlayacaktı. Bu çalışma bazı bölgelerde başarılı, bazı bölgelerde kısmen yavaş gelişti, gelişiyor. Burada en önemli sorun, yoldaşların kendi planlarını özverili bir yanaşımla yapmaları, bu planın sorumluluğunun kendilerinde olduğunu kabul etmeleridir. En önemli sorunlardan biri de, İMG çalışmalarının düzenliliğidir. Bu, şu andaki çalışmalarımızın

Eşkiyaların düzenini devrimle yıkacağız

Yoldaşlar, Doğuş İMG'nin, komünist selamlarını iletir, işçi sınıfı biliminin kızıl ışığı altında, tüm yoldaşlara başarılı çalışmalar dileriz!

Doğuş İMG olarak, örgüt seferberliğinin başlamasından bu yana ve Paris örgütünün komünist desteğinde, parti yayınlarının eğitimini yapıyoruz. Gazeteyi sempatisizliğimize ve tanıdığımız kişilere düzenli şekilde ulaştırıyoruz. "Tanklarla gelen devrimle gidecektir" belgili Fransızca-Türkçe afişleri ve "İşçinin Sesi, oku-okut" yazan diğer afişlerimizi, Türkiyelilerin yoğun olduğu yerlere, yaygın bir şekilde yapıştırdık. Ayrıca Fransız Komünist Par-

DENEYİM ALIŞVERİŞİ

somut göstergesi olmak durumundadır. Aynen, arabanın hızlı gidip gitmediğini gösteren ibre gibi. Eğer bu toplantılarda düzeni ve sürekliliği sağlayamazsak, İMG'lerin partinin önemli bir kadro kaynağı olma işlevini yerine getiremeyiz. Bu açıdan, şu sıralarda İMG'ler örgüt seferberliğinin gözbebeği olmak durumundadır. Yığın bağlarını bu hedefe yöneltmeli, İMG'yi bir yandan daha geniş yığınlarla ilişkiye geçirmeli, öte yandan da ilişkiye geçilen yığınlardan yeni İMG'ler çıkarmalıyız.

İşte yoldaşlar, şu anda yapılan çalışmaların genel çerçevesi budur. Bu doğrultuda, ilk olarak Zürih'te bir seminer verildi. Seminer herkese açık ve önemli sayıda kişi katıldı. Seminerde bir yoldaş *Durum ve Görevlerimiz*'deki fikirleri anlattı. Toplantı 5 saat sürdüğü halde, dinleyenlerin aktif katılımında sonuna kadar bir eksilme olmadı. En önemli yanı da, o

ti'siyle, sıkı ilişkilerimiz var.

Bu asgari düzeydeki çalışmalarımızı, azami düzeye çıkarmak için kollarımızı iki kat sıvıyalıyoruz. Karşımızda, güçlü silahlara sahip bir düşman var.

24 Ocak kararları sökmeyi. Finans kapital dışı açılmıyor. Ama kamuoyunda etki uyandırmak için, boyalı basın neler yazıyor: "Avrupa'ya taş satıyoruz" "Eşeklerimizin etleri Avrupa'da kapış kapış satılıyor" "Papatya satıyoruz" vb. Kasıkları patlatan bu komediye Maliye Bakanı da katkıda bulundu: "Bir adım ileriye gidildiyse, bu vatandaşın üç yıllık fedakarlığıdır." (Zorbalığın da adını değiştirdiler).

Görevimiz, bu eşkiya sürülerinin gerçek yüzlerini işçilere göstermek, geniş yığınların güvenini kazanmak, en önemlisi oportünizme şans tanımamak, ve eşkiyaların düzenini devrimle yıkmaktır.

Yaşasın Leninci TKP'miz Tanklarla gelen devrimle gidecektir!

Doğuş İMG, Dreux

bölgede ilişkide olduğumuz kişilere önümüzde duran görevleri net bir biçimde koyabilmeydi. Bu tür seminerlerden sonuç alabilmek için, seminere katılanlarla düzenli ilişkileri sıklaştırmak, teke-teke konuşmayı geliştirmek ve onları belirli bir tavır almaya, aldıkları tavır geliştirmeye ikna etmek gerekiyor. Yoksa seminerin sağladığı yarar zaman içinde yok olup gider.

Bu seminer dışında bir başka toplantı da, Lenin'in ölüm yıldönümüyle ilgili olarak, Basel'de PKK ile birlikte yapıldı. Burada bizden ve PKK'dan bir yoldaş konuştu. Lenin'in sosyalist düşüncedeki yeri ve onun bakış açısıyla günümüzün sorunları tartışıldı.

Bunların yanı sıra, başka bir bölgede 15 günde bir düzenli pazar yemekleri ve seminerleri yapmaya başladık. Amacımız, ortak toplanacak bir yer olmaması yüzünden bölgede dağınık olan Türkiyelileri hiç olmazsa 15 günde bir bir araya getirmek, onlarla tanışmak, önümüzdeki sorunları ve çözümlerini tartışmak, dostluğu geliştirmek, sosyalist ilişkiler kurmak kısacası kavga yürütmeyi öğrenmeye çalışmaktır.

Ayrıca hızla yeni İMG'ler kurmaktayız. Sanırım, bunların kuruluşuyla ilgili yazılar bugünlerde elinize geçer.

Gördüğünüz gibi yoldaşlar, çalışmalar ilerliyor. Bunların daha da hızlanması ve daha çok ilerlemesi bizim elimizdedir. Gelecek somut olarak neyi gösterecek bunu şimdiden söylemek zordur. Ama genelinde biliyoruz ki, biz bugünkü çalışmamızla geleceği kuruyoruz ve inanıyoruz ki gelecek işçi sınıfını, partimizi ve devrimi içine gösterecektir. Bunu bir an bile aklıdan çıkarmadan ve bugün üstümüze düşen görevlerin, geleceğin şanlı duvarını örmede, küçük de olsa önemli bir taş olduğunu bilerek çalışıyoruz.

Yaşasın partimiz!
Yaşasın devrim!

Sinan Dal,
Zürih

Yayın dağıtımında planlılığın önemi

Düzenli ve planlı bir çalışma yürüttüğümüzde, dağıtım ağıımızın çok genişlediğini pratikte göreceğiz.

Örgüt seferberliğinin sürdüğü bu dönemde, bölgemizde yayın dağıtım ağını alabildiğine genişletmeliyiz. Bunu nasıl yapmalıyız.

Herşeyden önce yayın dağıtımındaki görevli yoldaşlar olarak, hepimiz planlı bir çalışmaya girmeliyiz. Bölge-
mizde oluşturulan yayın dağıtım guruplarının herbiri, kendi içinde dağıtım çizelgeleri hazırlamalıdır.

Dağıtım yapmış olduğumuz fabrikaların, kahvelerin, pazar yerlerinin vb. planı elimizde olacak ve satış yaptığımız yerlerde kaç yayın satmışız, hangi fabrikanın önüne gittik, hangisine gitmedik, bu çizelgemizde görülebilecek. Acaba şurada satış yaptık mı yapmadık mı gibi bir endişemiz olmayacak.

Yine çizelgemizin ışığında, gurup sorumluları, yayın satışlarını denetleyebilecekler. Haftanın hangi günü ya da, saati satış için uygun, bu da kendini çizelgede gösterecek. Bileceğiz ki A kahvesinde şu kadar, B pazarında bu kadar satış yapmışız. Satışların artışı da, düşüşünü de çizelgede izleyebileceğiz. Kaç tane yeni ilişki çıktı, bunu da gözleyebilir ve önümüze hedefler koyarak yayın dağıtım ağını genişletmek için daha yoğun çaba sarfedebiliriz.

Yayın dağıtımını yalnız guruplar yapar — bunu bu şekilde anlamamalıyız. Tek tek bireyler olarak da bu çalışmanın içinde görev almalıyız. Görev alanımız çevremiz ya da çalıştığımız yer olabilir. Evde,

küçük bir işletmede, lokantada vb. çalışanlara guruplar ulaşamayabilir. Bu yerlerdeki çalışmayı da bireyler olarak üstlenmeliyiz. Düzenli ve planlı bir çalışma yürüttüğümüzde, dağıtım ağıımızın çok genişlediğini pratikte gözleyeceğiz.

Satış yapacağımız yerlere zamanında gitmeliyiz. Satışa katılamayacaksa daha önce gurup sorumlusuna iletmeliyiz. Düzenli, planlı yapılmayan yaşadığım bir toplu satış örneği vermek istiyorum.

Bir fabrika önünde satış yapacağız. Buluşma saati 7.45, katılacak kişi sayısı beşti. Buluşma yerine yalnız iki yoldaş geldi. 15 dakika beklediğimiz halde, diğer yoldaşlar gelmediler ve geç bir saatte satışa başladık. Fabrikadaki işçilerin çoğu girmişti, düzenli bir satış olmadı. Satış düşük oldu. Bu düzensiz, programsız bir satıştı.

Yayın dağıtımında çalışan yoldaşlar belli aralarla toplanılar yaparlarsa yararlı olur. Çünkü sorunlar gurup içinde tartışılabilir. A fabrikasında satılan yayın sayısı 10 da, neden B'de 5? Bunun nedenlerini tartışabilir olumlu yönlerimizi, hatalarımızı, eksiklerimizi görebiliriz. Gazete yalnızca kolektif bir propagandist ve kolektif bir ajitator değil, aynı zamanda kolektif bir örgütleyicidir. Haydi yoldaşlar, örgüt seferberliğinde daha çok çaba! Koyduğumuz hedefleri aşalım! Kapısında yayın dağıtmadığımız tek bir fabrika, tek bir atölye kalsın! Bütün emekçilere yayınımızı ulaştıralım! Yaşasın rehberimiz *İşçinin Sesi*!

Meral Özkan
Londra

DENEYİM ALIŞVERİŞİ

Yığın çalışmasının başarısı ideolojik düzeyimizle bağlıdır

Komünist bayrağımız *İşçinin Sesi* ideolojik üstünlüğünü kurarak Türkiye devrimci hareketinde dikkatleri üzerine çekmiştir. Bu ideolojik üstünlüğü nesnel güce çevirerek TKP'mizin her alandaki üstünlüğünü dosta düşmana kanıtlayacağız.

Bulunduğumuz her yerde İMG'ler örgütlemeli, yeni yeni sempatan halkaları yaratmalı, yığın bağlarımızı güçlendirmeliyiz. Ancak bunları söylemek tek başına birşey anlatmıyor. Bunları başarmanın yolu nedir?

Örgüt seferberliğinin önümüze koyduğu bu sorumlulukları yerine getirmenin yolu, ideolojik anlayışımızı derinleştirmekten geçiyor. Zaten örgüt seferberliğinin üç temel vurgusundan biri buydu. Lenin de aynı noktayı vurguluyor:

"... Uzun süreli eğitim ve yeniden eğitimden başka bizim bu konuda (örgütlenme) yapacağımız hiçbir şey yoktur." (Lenin,

Toplu Yapıtlar, İngilizce basım, c.29, s.162)

Yoldaşlar, örgüt seferberliğinde elde ettiğimiz başarıları kalıcılaştırmak için ideolojik anlayışımızı derinleştirmek zorundayız. Marksizm-Leninizmi iyi bilmek, böylece siyasal hattımızı iyi kavramak zorundayız. Yani eğitim, yeniden eğitim. Ancak bu noktadan hareket ederek TKP'mizin ideolojik gücünü nesnel güce çevirebiliriz.

Gazeteye yazı yazmakta güçlük çekiyorsak, kurduğumuz ilişkilerle tartışmalardan pratik sonuçlar alamıyorsak, yığınlarla bağlanmada eksikliklerimiz varsa, bu, düzeyimizin henüz istenilen yerde olmamasından ileri geliyor.

Yoldaşlar, gericilik döneminde de güçlenmemiz sürüyor. Devrimci silahımız *İşçinin Sesi* karanlıkları aydınlatan kıvılcık bir meşaledir.

Devrimci selamlar,

Kızıl Doğuş
Hollanda

Aramızda bir kadın yoldaşın bulunmaması bizim için büyük eksikliktir

Türkiye işçi sınıfı yeterince örgütlü olmadığından sosyalizme açılan ileri demokratik halk devrimini başaramadı, geçici yenilgiye uğradı. Geçmişten aldığımız dersler bugün bizlere çok şeyler kazandırıyor. İşçi sınıfı devrimci ilkeler doğrultusunda örgütlenmesini güçlendirmek zorundadır.

İşçilerin çeşitli ekonomik, işsizlik, dil, kültür gibi sorunlarının çözülmesine yardım etmeliyiz. Yayın organımızı düzenli bir şekilde onlara ulaştırmalıyız. Drammen'de yapmakta olduğumuz eğitim çalışmalarını genişleterek, bütün işçi ve gençlerin katılmasını sağlamalıyız. Gericilerin elinde bulunan İşçi Derneği'ne üye olmalı, dernek için-

de çalışmalı, derneğin yönetiminde bulunan gericileri işçilerin önünde açık tartışmaya davet etmeliyiz.

Kadınlarımızın sorunlarına eğilmek de zorunludur. Kadınsız devrim olmaz. Bugün aramızda bir kadın yoldaşın bulunmaması bizim için büyük bir eksikliktir. Bundan sonra, kadınlar arasında eğitim çalışmalarını yoğunlaştırmalıyız.

Bizim eksiklerimiz çok. Daha biz yeniyoruz. Teorik ve pratik eksiklerimiz var. Ama hızlı bir şekilde bilinçleniyoruz. Yanlışlarımızı düzeltmede bize komünist görüşler ışık tutuyor.

Yaşasın TKP-*İşçinin Sesi*!
C. Bünyamin
Drammen

Hamburg Gençlik Kulübü kuruldu

Yoldaşlar, partimizin açmış olduğu örgüt seferberliğinde biz komünist gençler de kol- ları sıvadık.

Örgüt seferberliği içinde çalışmalarımızın amacı, genç- ler arasında İMG ve GMG'ler oluşturup partimize militan- lar kazanmak, gençler arasın- da çalışmamızı arttırmak, ideolojik anlayışımızı derin- leştirmek, demir disiplinimizi ve birbirimize yoldaşça güve- nimizi geliştirmektir.

Hamburg'da Gençlik Ku- lübü'müzü kurduk. Kulübü- müze gelen çok sayıda kız ve erkek arkadaş var. Genç arka- daşlarla ilişkilerimiz genişti, daha da genişledi. İşçi ve öğrenci gençliğin ekonomik- demokratik haklarıyla ilgile- nen ve çeşitli toplumsal çalış- malar yürüten kulübümüz, örgüt seferberliği sonunda tıkr tıkr çalışan bir makine gibi olacak ve başarılı bir kongreye gidecektir.

Kapitalizmin pislikleri gençliği çürümeye götürüyor. Gençlere ulaşabilmek, onları bu pislik içinden çekip almak, sorunlarına yardımcı olmak, onları devrimci bilinçle donat- mak kulübümüzün genel he- deflerindendir.

Gençlik kulübümüzün spor ve kültürel çalışmaları hızlı bir biçimde genişlemektedir. Ku- lüpte genç arkadaşlar arasın- da işbölümü yapılmıştır. Her spor ve kültür çalışmasının sorumluları vardır. İşbölümü yalnız spor ve kültür çalış- malarında değil, Gençlik Ku- lübü'nün tüm çalışmasında yürürlüğe girmiştir.

Pazar günleri tüm genç arkadaşlar, HTİB'in eğitim seminerlerine katılıyorlar. Pa- zar dışında hergün nöbetçi saptıyoruz. Kulübü 12.00'de açıyoruz. Çay ve kahve satıp (kiramızı ödemek için) günlük gelirlerin düzenli duruma gel- mesi için çalışıyoruz. Ayrıca kulüpte satranç, dama, tavl

vb. oyunlar bulunmaktadır.

Spor çalışmalarımız şimdi- lik iki alanda yürüyor. Karate antrenmanları ile futbol ve basketbol antrenmanları. Bu spor dallarında başarımız ol- dukça yüksek. Spor dalların- dan sorumlu arkadaşların her antrenmandan önce vurgula- dıkları nokta, "disiplinli çalış- manın başarıya götürece- ği"dir.

Kültürel alanda koro, saz ve folklor çalışmalarımız var. Kütüphanemiz var. Koro, kız ve erkek arkadaşlardan oluşu- yor. Sazların eşliğinde dev- rimci marşlar ve şarkılar üzerinde çalışıyoruz. Kulübü- müzde genç arkadaşların ya- rarlanabileceği bir kütüphane bulunmaktadır. Kütüphanede, çok sayıda devrimci roman var. Kütüphaneden sorumlu olan kız yoldaş işlerini disip- linle yürütmekte, genç arka- daşlara kitap önerilerinde bu- lunmaktadır.

Dışa açık yürüttüğümüz bu çalışmalar, Türkiye'de gençliğin yoğun olduğu alanlarda (genç- lik evleri vb.) yeni yeni arka- daşlarla tanışmamızı getiriyor. Bu arkadaşlara kulübümüzü tanıtıyoruz. Genç yoldaşlar olarak Türkiye'de gençliğin yo- ğun olduğu bölgelerde (sanat ve dil okulları önlerinde) ga- zete ve yayın satışları yapıyo- ruz.

Ayrıca HTİB'in eylemlerine (fabrikalarda yayın satışı, haf- ta içi ve sonu yayın satışları, yürüyüşler vb.) katılıyoruz. Genç arkadaşlarımızın eylem- lere aktif olarak katılmalarını sağlamaya çalışıyoruz, çalışa- cağız.

Yaşasın gençliğin devrimci savaşı!

Yaşasın devrim için örgüt seferberliği!

Eser Erdem, Hamburg

DENEYİM ALIŞVERİŞİ

Yeni İMG'ler örgütümüzü güçlendiriyor

Hamburg'da bir İMG daha kurduk

Yoldaşlar, Burjuvazi ülkemiz işçi sınıfına ve emekçi halkına karşı suç işliyor. Bu suçlu düşmana, bir daha ayağa kalkmamacasına son yumruk vurma görevi, yığınlar doğruları kavrata- rak başarılabacaktır. Bunun da yolu partimizde örgütlenmek- ten geçer.

Bunun bilincinde olarak Hamburg'da bir İMG daha kurduk.

İşçiler arasında düzenli aji- tasyon-propaganda ve örgüt- lenme çalışması yürütmek, toplantılara, eğitim seminer- lerine, gazete ve yayın satışla-

rına düzenli katılmak, Merkez Organ'a düzenli haber, yazı göndermek ve keseneklerimi- zi aksatmadan vermek, örgüt- lülük ve disiplin düzeyimizin göstergesi olacaktır!

İşçiler arasındaki çalışma- larımızla Hamburg'daki tüm fabrikaları *İşçinin Sesi*'nin bir- rer kalesi yapmaya çalışaca- ğız.

Örgüt seferberliğinden bir- rer çelik kadro olarak çı- kacağız!

Yaşasın ileri demokratik halk devrimi!

Amaç İMG
Hamburg

Paris'te bir İMG daha kurduk

Değerli yoldaşlar, Bizler Paris'te 'İlke' İMG'sini kurarak çalışmalarımıza baş- ladık. İlk olarak *Durum ve Görevlerimiz* 1983 kitabını okuyup tartıştık. İşçi sınıfının partisini başarıya ulaştırmak için, disiplinli çalışmak ve partimize gönülden bağlı ol- mak bizim görevimizdir.

Örgüt seferberliğimizi ba-

şarıya ulaştırmak, aramıza yeni yoldaşlar kazanmak için her fırsatı değerlendireceğiz.

Faşizmi ve emperyalizmi yerle bir etmek, proletaryayı zafere götürmek için demir bir disiplinle çalışacağız ve yığın- larla bağlarımızı sıklaştıracā- ğız.

Yaşasın TKP!

İlke İMG, Paris

İMG' mizin adını Utku koyduk

Değerli yoldaşlar, Biz geçen yıl bir kadın İMG kurmuş ve bunu "Orak- Çekiç" diye adlandırmıştık. Daha sonra aramızdan bir kişinin ayrılmasıyla çalışma- lara bir süre ara vermiştik. Örgüt seferberliğinin başla- masıyla, yeni bir kişi kazandık ve şimdi yeniden bir İMG kurduk. Buna "Utku" adını verdik.

Utku kadın İMG olarak, görevlerimizi şöyle saptadık:

1. Düzenli toplantı yapmak.
2. Yığın bağlarını geliştirmek.
3. Düzenli eğitim yapmak.
4. Konspirasyonu geliştirmek.

5.Enformasyon getirmek.

6. Yazılı rapor alışkanlığı edinmek .

Eğitime, *Toplumda Kadının Rolü Üzerine* adlı kitapla başladık. Bunu işledik. Çok başarılı geçti.

Düzenli kesenek ödüyöruz. Özveriyle çalışıyoruz ve çalışmamızın ürünlerini yavaş da olsa, topluyoruz. Elimiz- den geldigince hem çevremiz- den bağış topluyoruz, hem de kendimiz bağış yapıyoruz.

Amacımız, az konuşup çok iş yaparak örgüt seferberli- ğinden başarıyla çıkmaktır.

Savaşımız güzel yarınlr içindir!

Utku İMG, Viyana

Bir fabrikadan veriler

Yoldaşlar, Türkiye'de işçi sınıfının yaşam koşullarına ilişkin veri toplamak için verilen bir ödevi gerçekleştirmek üzere, Türkiye'nin yoğun sanayi bölgelerinden birinde bir fabrikaya gittim. Burası geniş bir alana yayılmış, gelişkin bir teknolojinin kullanıldığı, 2000 işçi kapasiteli bir tekstil fabrikasıydı. Araştırma gereği, hem işveren, hem de işçilerle konuşmak gerekiyordu. İlk olarak fabrikanın işvereniyle konuştum.

İşveren bana, işçilerin dikkat ve hızlılık yeteneğini ölçen "test"lerden sonra işe alındığını, 1 ay sigortasız "denendiklerini", 24 saat makinelerin hiç durmadığını ve üç vardiya işçi çalıştırdıklarını anlattı. İşçilerin genel yapısı konusunda, teknolojinin gelişkinliğinden dolayı vasıflı işçiye gereksinim duymadıklarını, genellikle genç işçi istediklerini, dikkatli oluşlarından dolayı kadın işçileri tercih ettiklerini söyledi. Ücretler konusunda konuşmaktan kaçındı. Çünkü dört senelik bir işçinin ücreti 18 bin TL'ymiş, pirimler yalnızca şeflere veriliyormuş!

İşverenden sonra ortalama

50 kadar işçiyle konuştum. Bu işçilerin verdikleri verileri size aktarmaya çalışacağım.

Genelde işçilerin yaş ortalaması çok düşük, ama ağır yaşam koşullarının etkisiyle

en az on yaş daha büyük gösteriyorlar. Çok az para almaları ve çok çalışmaları nedeniyle gazete bile okumuyorlar. Üzerlerindeki yoğun sömürü mekanizmasının pek farkında değiller.

Burada çalışan insanlar o kadar genç ki, bu, çoğunun ilk işi ya da ilk fabrika deneyimi. Bu yüzden de ne ücretler konusunda ne de çalışma saatleri konusunda bir bilgileri yok. Konuştuğum bazı işçiler, düpedüz "aç" olduklarını, sürekli borçlandıklarını, bu yüzden ne gazete, ne de kitap alabildiklerini anlatıyorlar.

Bu örnekte de görüldüğü gibi, Türkiye'de ücretler, bir işçinin asgarî bir biçimde kendini fiziksel yenilemesine bile yetmeyecek düzeyde tutuluyor. Burjuvazi, yoğun baskısıyla işçileri, makinanın birer parçası durumunda, düşünmeyen insanlar konumunda tutmaya çalışıyor. Ama bunda kalıcı "başarı" sağlayamaz. Aynı üretim süreci, işçileri düşünmeye, savaşılmaya iten birçok etken taşıyor. Burjuvazi ne yapsa mezar kazıcılarından kurtulamaz!

Direniş, Ankara

AJİTATÖRE VERİLER

Son 10 yılda, yalnızca Zonguldak kömür havzasında 633 işçi grizu patlaması ya da göçük nedeniyle hayatını kaybetti.

"Ölüm ocağı" olarak adlandırılan Armutçuk'da ise son 40 yılda 288 işçi aynı nedenle can verdi. 1963'ten bu yana 135 bin 658 kömür işçisi yaralandı.

Ankara nüfusunun %69'u, İstanbul'un %40'ı, İzmir'in ise %49'u gecekonduya yaşıyor. Gecekonduların %67'si bu üç büyük şehirde toplanıyor.

Yalnızca bu şehirlerde cuntanın yıkmaya başladığı gecekondu sayısı 20 bini aşıyor.

1 milyon 750 bin konut çökme tehlikesiyle karşı karşıya. Bunlardan 500 bini İstanbul'da.

Türkiye'de 1 milyon 200 bin konut açığı var. Her yıl 350 bin konut yapılması gerekiyor.

Cunta çocuklardan bile korkuyor

Yoldaşlar, Bir arkadaş evlenmek için Türkiye Konsolosluk'u'na başvurdu. Aradan bir ay geçtikten sonra kendisine bir mektup geldi. Mektupta, "4 fotoğrafı pasaportunuzu alıp kon-

solosluğa gelin" deniyordu. Arkadaş söyleneni yapıp oraya gidince konsolosluk pasaportuna el koydu. Dediklerine göre, Türkiye'de aranıyormuş!

Arkadaşımız Türkiye'den Almanya'ya gelirken 12 yaşındaymış! Kendisinin niçin arandığını bile söylemeden konsolosluk, arkadaşın kısa zaman içinde teslim (!) olmasını istedi.

Diyelim ki arkadaşımız "suçlu". Bu suçu ya 12 yaşından önce Türkiye'de işledi, ya da daha sonra Almanya'da. Birincisi cuntanın 12 yaşındaki çocuklardan bile korktuğunu, ikincisi ise kendi "hükümlerlik sınırlarını" pek geniş gördüğünü anlatır.

Bu olay da gösteriyor ki, faşist cuntanın işçi sınıfından korkusu ona normal mantık kurallarını bile unutturmuştur. Yoldaşça selamlar,

Y.T., D.K., Darmstadt

Gençlik Kulübü tanışma toplantısı

Yoldaşlar, Sizlere Hamburg Gençlik Kulübü'nün düzenlediği toplantıdan söz etmek istiyoruz.

Yeni açtığımız Gençlik Kulübü'müzde tüm arkadaşlarla bir araya gelip hem tartışma hem de bir dostluk toplantısı yaptık.

Çeşitli arkadaşların hazırladıkları şiirler, fıkralar, bil-meceler toplantımıza apayrı bir renk kattı. Daha sonra hep birlikte marşlar söyledik. Yeni gelen arkadaşlara Gençlik Kulübü'müzün çalışmaları hakkında bilgi verdik, çalışmalarımıza katılmalarını istedik.

Toplantıya katılan tüm arkadaşlar çalışmalarımıza elden geldiğince katılacaklarını ve Gençlik Kulübü'ne destek vereceklerini belirttiler.

Toplantı coşkulu geçti ve çok iyi bir havada sona erdi.

Hamburg Gençlik Kulübü

Cuntanın baskıları devrimi körüklemekten başka sonuç veremez

Oniki Eylül'le erke el koyan faşist cunta, 7 Kasım'da her türlü baskı ve şiddet uygulamasıyla, oyunla halka Anayasa'yı "onaylattı". Anayasa oylamasının aldatıcılığı cuntayı bile korkutmaktadır. Anayasa'ya duyulan tepki, onu daha da yalıtılmaya ve şiddete daha çok sarılmaya götürdü. Bugünkü durum bunun kanıtıdır.

Öte yandan emperyalistleşme çabaları hayal ettikleri gibi gitmiyor. Cunta, "her Çinliye bir portakal" yediremiyor, "her Afrikalıya Türk bayraklı külot" giydiremiyor. Bu durum Türkiye halkları üzerindeki baskı ve sömürünün akıl almaz boyutlara ulaşmasını getiriyor. Cunta baskıyı arttırıyor.

Anayasa devletin örgütlenme belgesidir. Bu bakımdan faşist cuntanın anayasasının

halklarımıza neler getireceği açıktır.

Cuntanın hazırladığı Siyasal Partiler Yasası'nı bu Anayasa çerçevesinde değerlendirmek gerekir. Siyasal Partiler Yasası'nın birkaç maddesi bile faşist cuntanın amaçlarını çok güzel gösteriyor.

Yasanın birinci maddesinde, "Partiler Anayasa'nın başlangıç ilkesi olan, Silahlı Kuvvetler'in milletin çağrısı ile gerçekleştirdiği 12 Eylül hareketine karşı tutum ve davranışta bulunamaz" deniyor.

12 Eylül karşı devrimini eleştirme yasağı siyasi hayatı gerici, faşist partilerin, bir de demokratlığı maskaraya çeviren liberallere bırakmak demektir.

Dördüncü maddede ise, "Partiler Anayasa'da tanımlanan demokratik siyasi hayatın ayrılmaz unsurlarıdır" deniyor.

Cunta, birinci maddede "demokratlığın ölçütünü"(!) 12 Eylül faşizmini en iyi savunma" olarak koymuştu. İşte kurulacak olan partiler "bu türden" bir "demokratik hayatın" ayrılmaz parçaları olacak.

İşçi sınıfımız ise faşist devleti de, faşist yasalarını da topuklarının altında ezeceği günlere hazırlanıyor.

Ozan Öncü, Viyana

Leninci barış siyasetinin gücü büyüktür

Yoldaşlar, Sovyetler Birliği'nin getirdiği yeni barış önerileri bizler için gerçekten sevindirici, emperyalistler için ise çok "üzücü" oldu, onlarda rahatsızlık yarattı.

Prag deklarasyonunun yarattığı şoktan emperyalistler oldukça ürkemeye başladılar. Öyle ki, dünya burjuva basını Reagan'ın sıkıntılarından söz etmeye başladı. Günaydın ga-

zetes Amerika'da çıkan *Newsweek* dergisi için şöyle yazıyor:

Dergi (*I.S.*), "Sovyet lideri Yuri Andropof'un Amerika Başkanı Reagan'a karşı, silahsızlanma önerileri konusunda bir üstünlük sağladığını belirtiyor."

Sovyetler Birliği'nin önerileri, emperyalistleri köşeye sıkıştırmıştır. Ayrıca Yuri Andropof yoldaşın SBKP Genel Sekreteri olduktan hemen sonra yaptığı konuşmada, emperyalistlerden barış dilenmeyeceğini vurgulaması da çok olumludur.

Tutarlı bir Leninci siyasetin gücü büyüktür. Böyle bir siyaset izlenirse emperyalistleri köşeye sıkıştırmak çok daha kolaydır.

Yaşasın dünya devrimi!

*Kızıl Doğuş
Hollanda*

Amaç nüfus sayımı değil bilgi toplamak

Yoldaşlar,

Sizlere 27 Nisan'da F. Almanya'da yapılacak nüfus sayımı hakkında biraz bilgi vermek istiyorum.

Bazı kelimeler vardır ki kulağa zararsızmış gibi gelir. Evet, bir ülkede yaşayan insanların sayısının bilinmesi normaldir. Fakat söz konusu sayım "normal" bir sayım değildir. Amaçlanan, ülkede yaşayanların sayısından çok, kişiler hakkında ayrıntılı bilgi toplamaktır. Bu bilgiler, en yüksek teknoloji ile donatılmış elektronik beyinlere programlanıyor. Nisan sonunda 600 bin nüfus sayımcısı, ellerinde kurşun kalem ve 6-7 sayfadan oluşan soru formları ile kapılarımızı çalacaklar ve sorulan soruları cevaplamamızı isteyecekler.

Sorulardan bazıları şöyle:

— Beraber kaldığınız kişiden ya da kişilerden ekonomik yönden bağımsız olup olmadığınızı.

— Mesleğiniz nedir?

— Ev ile işyeriniz arası yolculuk ne kadar zaman alıyor?

— Yan bir kazancınız var mı?

— Bir ailenin yanında mı, grup olarak mı, yoksa bir oda da mı kaldığınız.

— Telefon numaranız.

— İşyerinde kaç kişi ile beraber çalıştığınızı.

— Sizin ve iş arkadaşlarınızın aslı-nesli nedir?

— Sizin ve iş arkadaşlarınızın tahsil durumu nedir?

— Kaldığınız kişilerle yaşıntınız nasıl?

— Kaç odalı bir yerde kalıyorsunuz?

— Kaldığınız yeri nasıl ısıtıyor ve odalarınızı nasıl kullanıyorsunuz?

— Yemeğinizi nasıl pişiriyorsunuz?

— Oturduğunuz yer size mi ait?

— Kiranız ne kadar?

— Hangi dine mensupsunuz, yoksa dinsiz misiniz?

— Arabanız var mı, varsa

nereye park ediyosunuz?

— Tatil eviniz var mı?

Bunlara benzer daha birçok sorular var. Eğer sorulara cevap verilmezse, bunun 5.000 ile 10.000 DM arası para cezası var. Eğer paranız yoksa hapis cezası bile uygulanabilecek.

Bütün bu bilgiler Devlet İstatistik Dairesi'nde toplanacak. Buradan da gerektiğinde, Alman Anayasa Koruma örgütüne, Kriminal Büro'ya; Federal Haber Alma Servisi'ne, postanelere, bankalara sigortalara, özel firmalara, Yabancılar Dairesi'ne parlamentoya, mahkemelere, kiliselere, partilere, hastalık kasalarına, vergi dairelerine ve çeşitli devlet organlarına bildirilecek!

İşverenler ve mal-mülk sahipleri için ayrıca soru formları hazırlanacak. İşverenler için servetini bildirmek zorunlu tutulmayacak!

Federal Almanya'da yaşayan kişilerin, bu bilgilere dayanarak analizi yapılacak, sosyal ve ekonomik olarak hangi kategoriye girdikleri saptanacak. Böylece kişiler hakkında ne bilmek istiyorlarsa, bu bilgileri saniyede elde edebilecekler!

Egemen sınıf "nüfus sayımı" adı altında halkı kontrol altında tutmak ve halkın geleceğine kendi istemleri doğrultusunda planlı bir biçimde yön vermek için böyle bir uygulamaya başvuruyor. Böyle bir uygulamada ilk etapta zorlukla karşılaşacak kesim siyasal çalışma yapan kişi ve örgütler, ilticacılar, göçmen işçilerdir.

Şu sıralarda F. Almanya'nın birçok yerinde bu şekilde bir uygulamaya karşı çok sayıda halk inisiyatifleri kuruldu. Yalnız Hamburg'da bu sayı 25'in üzerindedir. İnisiyatifler halkı soru formlarını cevaplandırmamaya, yani boykota çağırıyor.

*Aytaç Solmaz
Hamburg*

İŞÇİ MİZAHİ

UYARI

Gözünüzü kulağınızı koruyun!

Yoldaşlar, Elimize 15 Şubat 1983 tarihli bir bülten geçti. Bu bültenin manşet haberine göre, Mart ayında tek gözünüz ve kulağınız tehlikededir.

Bülten, tehlikenin kapsamını net olarak belirtmektedir. Habere göre, "bir yarısı gurbette, bir yarısı vatanda" olan Türkiyelilerin, Avrupa'daki yarısında kalan gözü ve kulağı, Mart ayında çıkma tehlikesiyle karşı karşıyadır.

Zaten faşist diktatörlük altında hergün binbir türlü tehlikeyle karşı karşıya yaşayan Türkiye'deki okurlarımız, allahtan bu tehlikenin kapsamı dışında kalmaktadırlar. Türkiye'deki okurlarımıza bunu sevinçle duyururken, Avrupa'daki okurlarımıza tehlike karşısında yardımcı olmaya çalışmayı borç biliriz. Bu amaçla, tehlike altında olan gözleri hazır sağlarken, Avrupa'daki okurlarımız tehlike haberini iyice bir okusunlar diye, haberi bültenden aynen verelim:

Hemen Abone Olunuz!

Türkiye Postası

15 Şubat 1983

ÖZEL BÜLTEN

Avrupa'daki gözümüz, kulağımız, sesimiz MART AYINDA ÇIKIYOR!..

- Türkiye'de ve dünyada olup bitenleri yalansız, sansürlü izleyebileceğiniz bir yayına ihtiyacınız var mı? Yazılıp da geçirilenleri ayrıntılarıyla, yorumlarıyla, uzmanların değerlendirmeleriyle öğrenmeye ihtiyacınız var mı? Bu sorulara "evet" diyorsanız Türkiye Postası'nın okurları arasındasınız demektir.
- Yurt dışında çalışan işçisiz, öğrencisiz; işsiz ya da politik göçmensiz; bir yarıncı gurbette, bir yarıncı vatandaysa Türkiye Postası'nın okurları arasındasınız demektir.
- Dünyada barıştan, özgürlükten yansanız; yaşanacak günlerin en güzelinin ileride olduğuna inanıyor ve yarınların bugünden güzel olmasını istiyorsanız; ülkemizin ve halkımızın kurtuluşunu güzelliklerle kurtulmakta, gerçek demokrasinin kuruluşunda, her türlü sömürün sona erişinde ve bağımsızlıkta görüyorsanız Türkiye Postası'nın okurları arasındasınız demektir.

Türkiye Postası'nın adına, düzenli olarak...

malist Partisi TKP'nin Sesi Radyosu, uzun bir süredir "kulakver" diye ilanlarla kulak istiyordu. Ancak kulak kampanyası başarılı olamamıştır. Bu durumda, kızgınlığa kapılan Türkiye Kemalist Partisi yönetimi, fiilen kulakları oarak çıkarmaya ve kulak istemine karşılık veremediği için, ceza olarak, aynı zamanda göz çıkarmaya ve bu işlemler sırasında insanları bağırarak ses çıkarmaya karar vermiştir.

Tehlikenin kaynağı Türkiye Kemalist Partisi yönetimi, aracı ise *Türkiye Postası*'dır. Burada herhangi bir karışıklığı önlemek için şunu belirtelim ki, *Türkiye Postası*'nın Türkiye Posta Telgraf Telefon Müdürlüğü PTT ile bir ilgisi yoktur. PTT faşist sansür aracıdır, oysa *Türkiye Postası* yakında piyasaya sürülecek olan ve kendini oportünizmle daha çıkmadan sansüre uğratmış bir yayın organıdır. Yığınlar oportünizmi görüp duyamasınlar diye göz

yönleriyle tanışalım.

1. Aracın en tehlikeli yönü, sansür duvarını yıkmayı kulak zarını patlatmak kadar kolay sanmasıdır. Bu yönüyle gerçekten bir çırpıda göz çıkartıcı etki yapması beklenmektedir.

Araç kendini şöyle tanıtır:

"*Türkiye Postası* Batı Avrupa'da Türkiye'deki diktatörlüğün her türlü sansür duvarını yıkan özgür bir basın yaratmak için çalışıyor."

Oysa araç, Lenin'den "ünlü bir gazeteci" olarak bahsetmek gibi oportünist bir sansür duvarına tosluyor.

2. Aracın en tehlikeli bir başka yönü de, kaç yapayım diye yanaşıp göz çıkartmasıdır.

Özgür basın diye sürekli öten araç, kendi ötmeye başlama nedenini şöyle açıklıyor:

Neden Türkiye Postası?

"Batı Avrupa ülkelerinden yayınlanan bunca Türkçe gazete var. Öyleyse neden bir de *Türkiye Postası* çıkıyor?"

"Evet, Batı Avrupa ülkelerinde her gün binlerce ve binlerce satan günlük Türkçe gazete var. Ama bu gazetelerin sayfalarında gerçekleri olduğu gibi yansıtan, çarpıtmayan, yalana bulamayan haberler okuyabiliyor muyuz? Bu gazetelerin yazarları düşündüklerini, duyduklarını özgürce yazabiliyorlar mı?"

"Eğer öyle olsaydı Türkiye'deki askeri diktatörlük 12 Eylül'den hemen sonra ne kadar ilerici gazete ve dergi varsa yasaklar mıydı? *Cumhuriyet* gazetesinden, *Milli Gazete*'den *Hürriyet* gazetesine kadar günlük gazeteleri sık sık kapatır mıydı?"

"Eğer öyle olsaydı, hapisaneler, askeri savcılıklar, sıkıyönetim mahkemeleri yazarlarla, gazetecilerle, bilim adamlarıyla, yayıncılarla dolar mıydı?"

Aracın özgürlüğü günlük burjuva gazetelerindeki yazarların düşünüp de yazamadıklarıyla kısıtlıdır. Böyle olduğu için de, yasaklanan tüm gazeteler ilerici kategorisine sokulvermektedir. Yani araç çıkardığı göz ve kulakların bir

kısmını burjuva gazetelerine armağan ederek, insanların kalan gözlerini ve kulaklarını da kör ve sağır etmektedir.

3. Aracın en tehlikeli bir yönü de, aracı kullananların adlarıdır. Aralarında resmi yönetime karşı olan, bunca yılın deneyiminden ders çıkarması ve hâlâ devrimci niyetler taşıması beklenilebilecek kişilerin de olması başlıbaşına göz çıkartıcı etki yapmaktadır. Bunların likidatör resmi yönetimle giriştikleri pazarlık sonucunda, böyle Bab-ı ali gazeteciliği temelinde nasıl uzlaşmaya vardıklarının öyküsünü dinlemek ise adamın kulağını çıkartmaktadır. Ayrıca, karşılıklı ödüne dayalı bir uzlaşma yaptıklarını sanıp da, daha gazete çıkmadan, ilanından anlaşıldığı gibi, likidatör resmi yönetime nasıl teslim olduklarını görmek, adamın kalan gözünü de yasa boğmaktadır.

4. Bu aracın İngiltere'ye özgü bazı yönleri de bulunmaktadır. Aracın sahipleri, bugüne dek İngiltere'ye Cennet Adası demişlerdir. Bu nedenle aracın İngiltere temsilciliğinin, cennetteki melekler gibi uysallaşıp göz ve kulak çıkarmaktan vazgeçebileceği bildirilmektedir.

REKLAM

"Kim ki boyalı basının incir çekirdeğini dolduramaz haberlerine boğulmak istemiyor... *Türkiye Postası* okusun" ve menşevik basının üzüm çekirdeğini dolduramaz haberlerine boğulsun!

ANKETE YANIT

Türkiye Postası:
"Nasıl bir gazete isterdiniz?"

Yanıt:
Gözümüzü kulağımızı rahat bırakın, başka ihsan istemeyiz!

Söz konusu bülten, gözlerle ve kulaklara yönelik tehlikenin ana kaynağını açıkça belirtmemekle birlikte, "kulak" sözünü duyunca, bu kaynak anlaşılabilir.

Bilindiği gibi, Türkiye Ke-

ve kulak çıkarma aracıdır. Nitekim, amblemi olan adam da geçtiği yeri karanlıklara boğmaktadır.

Okuyucularımızın, tehlike aracına karşı daha uyanık olabilmeleri için, aracı çeşitli

SESİ'Nİ YÜKSELT

*İşçinin Sesi yayınları 33. kitabına ulaştı.
34. kitabımız ise çıkmak üzere.
Burjuvaziye ve oportünizme karşı savaşta
devrimci silahımız olan yayınlarımızı
yığınlarımıza götür.
Partimizin SESİ'Nİ YÜKSELT!*

